

Activitatea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni în anul 2018¹

The National Museum of Eastern Carpathians 2018 Activity Report

Valerii Kavruk²
Dan Lucian Buzea³
Cristina Felea-Baubec⁴
Ana Dobreanu⁵

În perioada prezentată, instituția a acționat cu respectarea strategiei culturale stabilite cu ocazia aprobării proiectului de management pentru *ianuarie-decembrie 2018* și anume: "... *optimizarea și eficientizarea activităților de cercetare, dezvoltare, conservare, restaurare și valorificare a patrimoniului cultural (arheologic, etnografic, istorico-documentar)*". În același timp, în conformitate cu angajamentele asumate, instituția a urmărit *sporirea vizibilității muzeului, diversificarea serviciilor pentru public și creșterea impactului educațional al activităților sale.*

În conformitate cu strategia culturală a instituției pentru întreaga perioadă de management, muzeul a asigurat efectuarea cercetărilor științifice în domeniul *preistoriei, civilizației dacice, romane și post-romane.* Una dintre prioritățile declarate ale instituției – asupra căreia Ministerul Culturii nu s-a pronunțat încă – *fundamentarea științifică a organizării Muzeului în Aer Liber la Covasna* (cf. HG nr. 1043 din 2013) a fost urmărită cu

maximă insistență, așa cum rezultă din descrierea de mai jos a programelor și proiectelor realizate.

Din programele și proiectele de cercetare prevăzute pentru întreaga perioadă, au fost realizate cu succes următoarele: *Paleoliticul din zona carstului Vârghiș; Neo-eneoliticul în sud-estul Transilvaniei; Exploatarea pre- și protoistorică, antică și medievală a sării în estul Transilvaniei; Dacii în estul Transilvaniei; Granița de est a Daciei romane; Sud-estul Transilvaniei în perioada post-romană (sec. III-VI); Învățămintul confesional românesc în estul Transilvaniei (sfârșitul sec. al XVIII-lea – începutul sec. al XX-lea); Conservarea, restaurarea, evidența și clasarea patrimoniului MNCR; Îmbunătățirea expozițiilor permanente existente; Itinerarea expoziției „Apele minerale în estul Transilvaniei (Exploatarea apei minerale și industria balneară în estul Transilvaniei în secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea)” și Limesul de est al Daciei romane pentru școlari; Sesiunea*

¹ Materialul reprezintă o versiune prescurtată a Raportului managerial al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni pentru anul 2018.

² Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, valer.kavruk@mncr.ro

³ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, buzealuci@yahoo.com

⁴ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, feleaacristina@gmail.com

⁵ Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf. Gheorghe, ana_dobreanu_6@yahoo.com

științifică anuală a MNCR, ediția a IV-a; Publicarea Caietelor de la Araci și a revistei anuale a MNCR - Angustia, XXI; Ateliere creative „Tradiție și Modernitate”; Organizarea evenimentului Noaptea Muzeelor, ș.a.

În acord cu prioritățile asumate de autoritatea – Ministerul Culturii și Identității Naționale, ordonatorul principal de credit – muzeul, alături de alte două muzee naționale, MNIR și MNIT, este în mod efectiv implicat în implementarea *Programului Național Limes*.

În anul CENTENAR, instituția a participat la sesiunea de finanțare din partea Guvernului României și a obținut finanțare pentru mai multe proiecte culturale: *Personalități covășnene și harghitene ale Marii Uniri; Românii din fostele scaune secuiești și Marea Unire; Formarea și activitatea Gărzilor Naționale în zona Trei Scaune, Ciuc și Odorhei, desemnarea delegaților și participarea la Marea Adunare de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918 și Marile bătălii ale Primului Război Mondial din trecătorile Carpaților de Curbura - Teledetecție și arheologie aeriană.*

Tot în anul 2018 Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni a realizat un “Studiu privind nevoile și preferințele culturale ale turiștilor din stațiunile balneare Covasna și Băile Tușnad”. Studiul a fost realizat de către sociologul Ioan Lăcătușu, pornind de la dorința de a cunoaște nevoile și preferințele culturale ale turiștilor din stațiunile balneare Covasna, jud. Covasna și Băile Tușnad, jud. Harghita. Realizarea studiului este important pentru susținerea proiectului de înființare a unui muzeu în aer liber în stațiunea balneară Covasna, dar și pentru cunoașterea tipologiei unei categorii importante cantitativ potențiale de public pentru MNCR.

Realizarea obiectivelor cercetării a fost proiectată prin efectuarea unui studiu can-

titativ cu acoperire națională care să vizeze în principal persoanele în vârstă de peste 50 de ani, persoane ce fac parte din publicul țintă al arealului Covasna și Băile Tușnad (turiști care au vizitat zona). Pentru a putea investiga în profunzime care sunt principalele caracteristici ale stilului de viață, nevoile culturale și așteptările acestor persoane, s-a procedat la abordarea respondenților față în față, printr-o metodologie de tip creion-hârtie.

Aplicarea chestionarelor s-a realizat pe un eșantion de 395 respondenți (275 din Covasna și 120 din Băile Tușnad). Eșantionarea s-a făcut aleatoriu. Interviuurile cu respondenții au avut loc atât în unitățile turistice și de tratament, cât și cu prilejul participării acestora la unele manifestări cultural-științifice care au avut loc, mai ales în Covasna, precum: Zilele Cetății Zânelor, Sântilia (Nedeia Mocănească), Sesiunea Națională de Comunicări „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație” ș.a.

De asemenea au fost realizate mai multe materiale de promovare, ca de exemplu căni personalizate cu imagini din expoziția de arheologie de la sediul central, dar și cu imagini și informații din proiectele dedicate Centenarului Marii Uniri de la 1 decembrie 1918. Aceste materiale au fost oferite partenerilor și colaboratorilor la sfârșitul anului 2018.

La toate activitățile derulate în alte spații sunt oferite pliante de prezentare și flyere cu oferta cultural-educativă a MNCR.

Echipa MNCR este invitată în mod constant pentru realizarea de prezentări power-point cu oferta culturală la diferite cercuri pedagogice, târguri de turism, târguri de carte, din județele Covasna, Brașov și Harghita.

A. Descrierea sumară și selectivă a proiectelor derulate în anul 2018:

1. Program Protejarea Patrimoniului Muzeal

Proiecte subsumate programului:

1.1 Conservarea preventivă a patrimoniului (activitatea cu caracter permanent)

Manager de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip, F. Herțeg, I. Sas.

Activități în cadrul proiectului:

- Monitorizarea și ajustarea periodică a microclimatului în spațiile de păstrare și expunere a patrimoniului
- Desprăfuirea periodică a obiectelor din lemn, textile și metal
- Aerisirea obiectelor textile

Rezultate:

- *Jurnal de Monitorizare a microclimatului* în spațiile de depozitare și expunere a patrimoniului muzeal, privind regimul termic, completat zilnic.

1.2 Conservarea invazivă a patrimoniului

Manager de proiect: M. Mureșan. Echipa: L. Dănilă, E. Filip.

Activități:

- Tratarea obiectelor etnografice textile aflate în spații expoziționale cu insecticid pentru tratamentul rezidual al suprafețelor – K-OTHRINE

- Tratarea obiectelor de metal cu Feruginol

- Tratarea obiectelor din lemn etnografic cu Per-Xil 10

Rezultate:

- 898 obiecte etnografice textile aflate în depozit tratate
- 77 obiecte etnografice textile din expoziție tratate
- 24 obiecte de metal aflate în depozit tratate
- 555 de piese etnografice din lemn/metal tratate cu soluții pentru stoparea dăunătorilor.

1.3 Restaurarea patrimoniului

Manager de proiect: V. Kavruk. Echipa de proiect: D. Buzea, M. Mureșan, L. Dănilă, E. Filip, P. Palamar.

Activități:

- Selectarea obiectelor arheologice de lemn în vederea restaurării

- Realizarea schițelor de obiecte în vederea restaurării

- Fotografierea obiectelor înainte de restaurare

- Transportul obiectelor la laboratorul din Suceava

- Restaurarea obiectelor

- Recepția obiectelor restaurate

Rezultate:

- 8 obiecte arheologice de lemn restaurate

- 8 fișe de restaurare

- 8 fișe de conservare.

1.4 Expertizarea patrimoniului în vederea clasării și evaluării

Manager de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: M.-M. Ștefan, Al. Popa, M. Mureșan.

Activități:

- Selectarea bunurilor de patrimoniu muzeal în vederea expertizării și clasării

- S-au întocmit documente justificative ce au stat la baza înregistrării în anul 2018 în evidențele contabile ale MNCR a 1860 de obiecte cu o valoare totală de 200.391 lei

- 11 ședințe de lucru ale Comisiei în anul 2018: 7 s-au finalizat cu predarea PV a listelor de inventariere; 4 ședințe nu s-a ajuns la clarificarea situației cu privire la propunerile de evaluare primare și analizate în cadrul Comisiei pentru cca. 3148 de bunuri.

Rezultate:

- Întocmirea și depunerea la Comisia Națională Muzeelor și Colecțiilor a unui număr de 195 dosare de clasare;

- 115 fișe de expertiză pentru obiecte arheologice (preistorie, perioada post-romană, medievală, etnografie);

- Introducerea în evidențele contabile ale MNCR a unui număr de 1860 buc obiecte cu o valoare totală de 200.391 lei;

- Pregătirea unui număr de 3148 de bunuri muzeale spre a fi analizate în cadrul Comisiei de Evaluare a Patrimoniului;

Perspective de continuare pe termen scurt mediu:

- Continuarea activității pentru finalizarea celor 115 dosare de clasare și trimiterea lor la Comisia Națională Muzeelor și Colecțiilor în anul 2019;

- Evaluarea celor 3148 de bunuri muzeale de Comisia de Evaluare a Patrimoniului în vederea introducerii în evidențele contabile ale MNCR;

- Intensificarea activității de evaluare a patrimoniului MNCR în cadrul Comisiei interne astfel încât până la finalul anului 2019 să se ajungă la cca. 50-80 % din totalul patrimoniului administrat de MNCR.

1.5 Evidența patrimoniului muzeal

Perioada: 2018. Loc de desfășurare: Spațiile MNCR. Manager de proiect – D. Buzea, Echipa: toți cercetătorii, muzeografi și conservatorii MNCR.

Activități:

- Înregistrare a obiectelor de patrimoniu în Registrul Unic de Inventar (RUI),
- Completarea fișelor analitice,
- Completarea fișelor de conservare,
- Completarea dosarelor de restaurare,
- Introducerea fișelor în baza de date DOCPAT.

- În anul 2018 - Total poziții în RUI = 21756

- obiecte de patrimoniu înscrise în RUI în 2018: 91 numere de inventar;

- fișe de conservare completate: 215 fișe;

- fișe analitice de evidență (FAI) completate: 518 fișe;

- fișe introduse în DOCPAT: 343 fișe introduse.

Tabel. Situația privind evidența patrimoniului muzeal la data de 30.12.2018

Categoriile de evidența patrimoniului	2016	2017	2018	Total bunuri înregistrate
Numere de inventar completate în RUI	363	13721	91	21.756
Fișe de conservare	981	255	215	7.382
Fișe Analitice de Evidență	569	2569	518	13.648
Fișe introduse în DOCPAT	525	2806	343	12.518

Clasarea patrimoniului cultural. Activitatea de clasare, pe parcursul existenței instituției, a evoluat lent. În anii precedenți, clasarea s-a realizat conform tabelului de mai jos:

Anul	Categoria fond/tezaur	Nr. ordinului de clasare	Nr. obiecte
2006	Tezaur	2193/09.05.2006	18
2008	Tezaur	2280/22.04.2008	4
	Fond	2292/22.04.2008	2
2014	Tezaur	2597/25.08.2014	31
	Fond	2597/25.08.2014	6
Total:	Tezaur		53
	Fond		8
	Total general		61

În anul 2018, activitatea de clasare a patrimoniului a fost intensificată. Instituția a depus la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor 310 dosare în vederea clasării. A început procedura pentru pregătirea a încă 195 dosare de clasare. În luna decembrie au fost expertizate 115 obiecte arheologice care vor fi propuse pentru clasare în anul 2019. Față de activitatea preceden-

tă 1996-2017, în anul 2018 se observă o creștere semnificativă a dosarelor de bunuri aflate în administrarea MNCR pentru care s-a început și s-au finalizat activitățile pentru întocmirea dosarului de clasare (selecția pieselor, expertizarea, fotografierea la o rezoluție foarte bună, scanarea Registrului Analitic de Inventar, dosarul de clasare și adresa de însoțire a dosarelor).

Anul	Categoria fond/tezaur	Domeniul	Nr. obiecte
2018 Ian-nov.	Tezaur	Arheologie	35
	Fond	Arheologie	165
2018 Dec.	Tezaur /Fond	Etnografie	20
		Preistorie	75
		Perioada post-romană și medievală	20
Total dosare depuse în 2018			195
Total dosare la care s-a început procedura de clasare în 2018. Dosarul va fi depus în Trim. I – 2019 (până la data de 30 martie 2019)			115
Total dosare pregătite în anul 2018			310 dosare

1.6 Evaluarea patrimoniului cultural administrat de MNCR

Evaluare a patrimoniului MNCR (1996-2017): 1831 bunuri muzeale inventariate, din care: 789 bunuri patrimoniu public al statului, 1042 poziții patrimoniu privat al statului. Bunuri culturale din categoria patrimoniu public al statului (contul 101) - 789 de poziții, 6085 de bucăți, valoare totală 270.824 lei. Bunuri culturale din categoria patrimoniu privat al statului (contul 102) - 1042 de poziții, 1822 de bucăți, valoare totală 94.941 lei.

Nr. Crt.	Nr./data Ședinței Comisiei	Nr. bunuri evaluate	Valoarea Propusă lei	Valoarea Aprobată lei	Proc-verb. Predare-primire	Înregistrat contabil
1	Nr. 143 /31.01.2018	170	200	200	da	da
2	Nr. 358 /26.02.2018	95	6.845	6.845	da	da
3	Nr. 650 /30.03.2018	1391	14.346	14.346	da	da
4	Nr. 827/26.04.2018	54	17.100	17.100	da	da
5	Nr. 1299 /02.07.2018	58	24.450	24.450	da	da
6	PV.30.09.2018	32	108.100	108.100	da	da
7	Nr. 1608 /21.08.2018	60	29.350	29.350	da	da
8	Analiza în curs	999	37.037	37.037	nu	nu
9	Analiza în curs	158	1.532	1.532	nu	nu
10	Analiza în curs 9.01.2019	1001	7.579	7.579	nu	nu
11	Analiza în curs 6.02.2019	990	32.740	32.740	nu	nu
TOTAL		5008	279.279	279.279		

În anul 2018, Comisia de Evaluare re-organizată prin decizia Managerului, a analizat și stabilit valoarea pentru 1891 bunuri muzeale care au fost înregistrate în contabilitatea MNCR. Pentru alte 3148 analiza științifică în vederea evaluării este în curs. În prezent, 6.870 din totalul de bunuri de 21.756 bunuri sunt evaluate/ în curs de evaluare. Activitatea este considerată una prioritară pentru MNCR și în anul 2019.

2. Program Expoziții

Proiecte subsumate programului:

2.1. Pe urmele dacilor din estul Transilvaniei (itinerarea expoziției).

Manager de proiect: M.-M. Ștefan. Echipa de proiect: D. Ștefan, D. Buzea

Activități: Stabilirea spațiului expozițional și definirea publicului țintă; Împachetarea și transportarea exponatelor pe ruta Sf. Gheorghe – Covasna și retur; Etalarea expoziției în funcție de spațiul asigurat de organizatorii evenimentului cultural de la Covasna; Asigurarea ghidajului; Organizarea în cadrul expoziției unui atelier de modelaj lut "*Ceșcuța dacică*".

Rezultate:

- expoziție formată din 11 Placate A0 itinerată la Covasna-Voinești, jud. Covasna;
- 1 Afîș;
- 1 atelier creativ organizat, 100 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen scurt: Itinerarea expoziției în școlile din zonă.

2.2 Expoziția Mica Unire

Manager de proiect: A. Dobreanu și F. Herțeg. Echipa de proiect: C. Felea-Baubec, F. Bănică, E. Filip, L. Dănilă.

Activități:

- Machetarea placatelor în format A3
- Tipărirea și etalarea exponatelor foto-documentare;
- Vernisarea expoziției;
- Proiecții Power Point despre Mica Unire;

- Ateliere de caligrafie cu pânză și cu tocul cu peniță;

- Caligrafierea "*Actului de abdicare al domnitorului A. I. Cuza*" cu tocul cu peniță;
- Interpretarea cântecului "*Hora Unirii*";
- Dansul "*Hora Unirii*".

Rezultate principale ale proiectului:

- expoziție temporară formată din placate și postere;
- o prezentare multi-media;
- 3 unități de învățământ partenere în cadrul proiectului;
- 11 cadre didactice implicate în acest proiect;
- 283 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen scurt și mediu:

- Realizarea unor printuri în format A0 cu expoziția foto-documentară;
- Itinerarea expoziției în școlile din județele Harghita și Covasna.

2.3 Expoziția Granița de est a Provinciei Dacia (Itinerarea).

Manager de proiect: A. Popa. Echipa de proiect: D. Buzea, C. Felea-Baubec.

Activități:

- Transportul exponatelor Sf. Gheorghe – Brașov - Râșnov și retur
- Etalarea exponatelor; Ghidaj de specialitate adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă;
- Lecție deschisă adaptată segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă;
- Proiecție de film documentar "*Granița de Est a Provinciei Dacia*".

Rezultate principale ale proiectului:

- expoziție itinerată formată din 13 placate A0 – bilingvă, color și texte explicative;
- Jocuri interactive;
- Un film documentar;
- 115 beneficiarii direcți.

Perspective de valorificare pe termen scurt și mediu: Itinerarea expoziției în jud. Covasna, Harghita și Brașov.

2.4 Expoziția Situl Păuleni Ciuc - Dâmbul Cetății (sonorizarea trilingvă a expoziției permanente).

Manager de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: C. Baubec-Felea

Activități:

- Pregătirea textelor ghidajelor în limba română, maghiară și engleză;
- Contractarea unei firme specializate; Realizarea montajelor de voce pe filmul de prezentare *Situl arheologic Păuleni Ciuc - Dâmbul Cetății*;
- Instalarea de boxe wireless la sistemul audio actual din cadrul expoziției.

Rezultate:

- 3 filme de prezentare a expoziției cu voce în limbile română, maghiară și engleză;
- 81 beneficiari direcți (primii vizitatori în luna decembrie 2018).
- Perspective de dezvoltare pe termen scurt și mediu:
- Includerea în expoziția de bază a unor exponate restaurate în perioada 2011-2016;
- Realizarea unor filme de prezentare adresate publicului larg în care să fie incluse rezultatele cercetărilor non-invasive de la Dâmbul Cetății;
- Publicarea catalogului trilingv al expoziției.

2.5 Expoziția itinerantă Drumul Sării – Drumul Țării.

Manager de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, P. Palamar.

Activități:

- Încheierea unui protocol de colaborare între Muzeul Județean Satu Mare, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni;
- Elaborarea tematicii;
- Selectarea exponatelor;
- Realizarea fișelor de catalog cu artefactele de lemn din patrimoniul MNCR;
- Fotografierea exponatelor
- Selectarea imaginilor și elaborarea textelor pentru catalog;
- Redactarea catalogului expoziției;

- Transportul exponatelor pe ruta Sf. Gheorghe – Satu Mare;

- Asigurarea exponatelor;
- Vernisajul expoziției la Muzeul Județean Satu Mare-16.10.2019;
- Itinerarea expoziției în perioada *noiembrie-decembrie 2018* la Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău.

Rezultate principale ale proiectului:

- expoziție itinerantă vernisată pentru prima dată la Satu Mare: "*Drumul Sării – Drumul Țării*";
- Un Catalog de Expoziție "*Drumul sării. Drumul Țării*" în care se prezintă publicului numeroase obiecte și informații referitoare la exploatarea și comercializarea acestei resurse minerale începând din preistorie (mileniul II î. Hrs.) până în zorii vremurilor moderne (sec. XVIII);
- 100 de exemplare ale catalogului expoziției tipărite.

Perspective pe termen scurt și mediu:

- Reeditarea catalogului;
- Itinerarea expoziției la Complexul Muzeal Bistrița;
- Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea Ciuc și la alte muzee din Transilvania.

3. Program Național CENTENAR

Proiecte subsumate programului:

3.1 Sud-estul Transilvaniei în contextul Marii Uniri

Manager de proiect: A. Doboreanu. Echipa de proiect: D. Buzea, F. Herțeg, F. Bănică, C. Felea-Baubec.

Activități:

- Documentarea la Arhivele Naționale București, Brașov, Covasna, Mureș, Centrul Ecleziastic de Documentare „*Mitropolit Nicolae Colan*” din Sf. Gheorghe, Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae – Prima Școală Românească din Brașov etc.;
- Selectarea materialului;
- Copierea de documente;
- Elaborarea componentelor informaționale;

- Elaborarea planului expozițional;
- Pregătirea pentru machetarea și tipărirea planșelor;
- Selectarea elementelor și redactarea componentei informaționale pentru pliant;
- Montarea expoziției;
- Vernisarea expoziției.

Rezultate:

• expoziție temporară formată din 11 placate A0 ce conțin copiile unor documente scrise, fotografii, hărți și componente informaționale grupate pe mai multe teme și subteme: Primul Război Mondial (1914-1918); Sud-estul Transilvaniei în contextul conflagrației – românii din Transilvania în armata austro-ungară; Sud-estul Transilvaniei în contextul intrării României în război - campania din 1916 din Transilvania; 1918 – Anul desăvârșirii unității naționale; Pregătirea unirii Transilvaniei cu România – Formarea consiliilor și gărzilor naționale locale; Delegați din Comitatele Ciuc, Odorhei și Trei Scaune la Marea Adunare Națională; Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 2018; Organele puterii de stat și legislative provizorii din Transilvania și reprezentanți din zona Ciuc, Odorhei și Trei Scaune (Harghita și Covasna de azi); România întregită;

- 1 pliant;
- 1 afiș;
- bază digitală de date (documente și fotografii);
- 1120 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Itinerarea expoziției în muzee, școli și alte locații din județul Covasna și Harghita.

3.2 Contribuția învățământului confesional românesc din Trei Scaune la Marea Unire.

Manager de proiect: A. Dobreanu.
Echipa de proiect: D. Buzea, F. Herțeg, I. Lăcătușu (CEDMNC), F. Bănică, C. Felea-Baubec.

Activități:

• Documentarea colecțiilor MNCR referitoare la școli, la Arhivele Naționale Brașov, Covasna, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe, la Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae – Prima Școală Românească din Brașov etc.;

- Selectarea materialului;
- Copierea de documente și alte materiale pentru componenta ilustrativă a expoziției;

• Elaborarea textelor explicative;

• Elaborarea planului expozițional;

• Pregătirea pentru machetarea și tipărirea planșelor.

• Acestea au inclus: documente scrise și fotografii) și componente informaționale grupate pe trei teme mari (Situția învățământului confesional românesc în Trei Scaune în preajma Marii Uniri; Slujitori ai școlilor confesionale covăsnene, preoți și învățători, și Marea Unire – Nicolae Russu (1861-1933); George Zaharia (1851-1932); Ioan Rafiroiu (1882-1932); Gheorghe Furtună (1855-1937); Aurel Nistor (1882-1974); Foști elevi ai școlilor covăsnene și contribuția lor la pregătirea, înfăptuirea și consolidarea Marii Uniri, în zona Treiscaunelor - Alexe Teculescu (1884-1965); Nicolae Jurebița (1898-1991); Vicențiu Rauca-Răuceanu (1888-1954) și Eugen Sibianu (1884-1948); Gheorghe Colan (1896 - 1963) și Miron Crețu (1887-1960);

• Selectarea elementelor și redactarea componentei informaționale pentru pliant;

- Montarea expoziției;
- Vernisarea expoziției;
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă.

Rezultate:

• expoziție temporară formată din 15 placate A0 ce conțin 110 documente;

- 1 pliant;
- 1 afiș;

- bază digitală de date (documente și fotografii);

- 732 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Itinerarea expoziției în școli și alte locații din județele Covasna și Harghita.

3.3 Simpozion științific Contribuția învățământului confesional românesc din Transilvania la Marea Unire.

Manager de proiect: A. Dobreanu, F. Herțeg. Echipa de proiect: D. Buzea, I. Lăcătușu (CEDMNC), C. Felea-Baubec.

Activități:

- Încheierea unui protocol de colaborare cu Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sfântu Gheorghe

- Stabilirea datei și a Loc de desfășurare de desfășurare a evenimentului;

- Asigurarea cadrului logistic;

- Transmiterea invitațiilor la participanți;

- Machetare și tipărire afiș și program;

- Primirea și cazarea invitațiilor;

- Desfășurarea evenimentului;

- Concluziile evenimentului.

Rezultate:

- Un simpozion în cadrul evenimentelor dedicate anului CENTENAR și în strânsă legătură cu expoziția foto-documentară cu temă *”Contribuția învățământului confesional românesc din Trei Scaune la Marea Unire”*; Susținerea de către profesori universitari, arhiviști, muzeografi și profesori a unui număr de șapte prelegeri în cadrul evenimentului: Antonia Izabella Kelemen - *Școala lui Johannes Honterus în lumina „Constitutio Scholae Coronensis”*; Ioan Vlad - *Gimnaziul gr.or. de la Brașov, pepinieră de luptători naționali pentru Marea Unire*; Liviu Boar, Mariana Boar - *Învățământul confesional românesc din sud-estul Transilvaniei în secolul al XIX-lea*; Ana Dobreanu - *Rețeaua școlară și situația școlilor confesionale românești din Trei Scaune la începutul secolului al XX-lea*; Băilă Maria - *Colegiul Mihai Viteazul și Regina Maria*; Herțeg Florin - *Prima Școală Românească din Sfântu*

Gheorghe între trecut și prezent; Alexandru Fercu - *Contribuția învățătorilor buzoieni la realizarea Marii Uniri*

- Un program;

- Un afiș;

- 55 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Publicarea articolelor în cadrul unui volum de studii și comunicării dedicat Centenarului.

4. Program: Situri-cheie în Estul Transilvaniei

Proiecte subsumate programului:

4.1 Cercetarea non-invazivă Situri dacice din estul Transilvaniei – Siturile arheologice Mihăileni, jud. Harghita și Sânzieni ”Cetatea Cece”, jud. Covasna.

Manager de proiect: M.-M. Ștefan. Echipa de proiect: D. Ștefan, D. Buzea.

Activități

- Cercetare prin teledetecție;

- Realizare hărți și planuri;

- Analize spațiale;

- Coroborarea noilor rezultate cu informațiile de arhivă;

- Planificare suprafețe pentru investigații de mare detaliu prin scanare LiDAR;

- Elaborare documentație pentru obținerea autorizațiilor de cercetare arheologică sistematică (în cele două situri arheologice sunt programate săpături arheologice în perioada următoare, respectiv 2020 – 2024).

Rezultate:

- Planuri de sit (planuri de încadrare, planuri topografice la diverse scări), modele digitale ale terenului, profile altimetrice, analize geospațiale, seturi de fotografii;

- Documentație pentru clasarea sitului arheologic de la Sânzieni ”Cetatea Cece” (incluere în RAN);

- Documentație pentru includerea siturilor în *Atlasul digital al siturilor dacice din estul Transilvaniei*;

• Documentație proiect de cercetare arheologică sistematică; 31 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Datele arheologice și istorico-culturale obținute vor servi la elaborarea de produse culturale viitoare (expoziții itinerante tematice, expoziții virtuale, filme documentare etc.).

4.2 Cercetarea non-invazivă Căi montane de comunicare între Depresiunea Ciucului și Subcarpații Moldovei și Transilvaniei din preistorie până în Evul Mediu - Cercetări arheologice non-invazive.

Manager de proiect: D. Ștefan. Echipa de proiect: M.-M. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Cercetări în teren;
- Cercetare prin teledetecție;
- Realizare de hărți și planuri;
- Analize geospațiale;
- Coroborarea noilor rezultate cu informațiile de arhivă;
- Planificare suprafețe pentru investigații de mare detaliu prin scanare LiDAR.

Rezultate:

- Planuri și hărți ce conțin rezultate ale analizelor spațiale și al scenariilor de parcurgere a Munților Ciucului atât în lungul crestei principale (orientare NV-SE, pe axa Vf. Viscolul – Vf. Capostaș - pentru legături către Subcarpații Moldovei prin Munții Nemira), dar mai ales a crestelor de legătură dintre bazinul Oltului și Bazinul Troțușului (între Depresiunea Ciucului și Depresiunea Comănești pe culmile Agăș – Soiul Mare – Lapoș și Alexandru - Viscolul – Cărunta);
- 31 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

În urma analizelor geospațiale, au fost selectate mai multe zone compacte, dar și trasee lineare, care urmează a fi investigate în anul 2019, prin scanare în cadrul unor misiuni LiDAR; datele arheologice și culturale obținute stau la baza elaborării

de produse culturale viitoare (expoziții itinerante tematice, expoziții virtuale, filme documentare).

4.3 Situri arheologice în zonele salifere din Transilvania. Cercetarea non-invazivă.

Manager de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, M.-M. Ștefan, D. Ștefan.

Activități:

- Cercetarea aeriană a siturilor salifere din Transilvania;
- Cercetare prin teledetecție;
- Investigații non-invazive în situri salifere din Transilvania;
- Elaborarea planurilor topografice;
- Identificarea unor noi situri cu potențial arheologic în județele Bistrița-Năsăud, Cluj, Alba, Mureș și Harghita.

Rezultate:

- 2 planuri topografice a siturilor (*Caila* și *Săsarm*, jud Bistrița-Năsăud);
- Un Raport de cercetare al proiectului;
- 41 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Publicarea unor articole științifice;
- Organizarea unei expoziții tematice.

5. Program Valențele patrimoniului mobil aflat în administrarea MNCR și a Arhivelor Naționale

Proiecte subsumate programului:

5.1 Potențialul expozițional al patrimoniului etnografic mobil aflat în administrarea MNCR.

Manager de proiect: F. Bănică. Echipa: E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, P. Palamar.

Activități:

- Consultarea fișelor analitice de evidență ale bunurilor etnografice textile;
- Fotografierea bunurilor etnografice textile;
- Întocmirea de fișe analitice de evidență;
- Selectarea bunurilor etnografice propuse pentru expertizare în vederea clasării.

Rezultate:

- 742 de fișe analitice de evidență reexaminat;
- 84 de fișe analitice de evidență întocmite;
- 20 de bunuri etnografice propuse pentru expertizare în vederea clasării;
- 20 de piese etnografice fotografiate pentru dosarul de clasare;
- 23 bunuri etnografice textile fotografiate pentru catalogul topografic al obiectelor; O hartă etnografică a zonelor de proveniență a bunurilor etnografice textile aflate în administrarea MNCR;
- 22 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Analizarea colecției de bunuri etnografice din lemn și metal;
- Selectarea de bunuri etnografice propuse pentru expertizare în vederea clasării;
- Valorificarea rezultatelor în Planul tematic al Muzeului etnografic în aer liber de la Covasna.

5.2 Artefacte preistorice de lemn de la Băile Figa

Manager de proiect: V. Kavruk. Echipa: D. Buzea, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, P. Palamar.

Activități:

- Selectarea obiectelor și documentarea obiectelor;
- Împachetarea și transportul obiectelor la Suceava;
- Realizarea unui set de analize științifice privind anatomia lemnului;
- Prelevarea de mostre de lemn în vederea determinărilor radiocarbon.

Rezultate principale ale proiectului:

- Set de date cu determinări de specii și vârstă pentru lemnul arheologic descoperit în situl Băile Figa;
- 6 de probe analizate pentru situl Băile Figa, jud. Bistrița-Năsăud;
- 17 probe analizate pentru situl Pata, jud. Cluj;

6 date radiocarbon.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Integrarea datelor obținute în fișele FAE ale obiectelor analizate cu determinarea exactă a speciilor de arbori;
- Publicarea rezultatelor;
- Rezultatele vor fi folosite în realizarea planului tematic al viitoarei expoziții.

5.3 Documente privind învățământul confesional în zona Odorhei (a doua jum. a sec. XVIII și începutul sec. XIX).

Manager de proiect: A. Dobreanu.

Activități

- Identificarea și consultarea de surse editate referitoare la temă (s-au consultat un număr de cca. 50 de surse editate (lucrări generale, lucrări speciale, studii și articole, recensăminte și indicatoare de localități etc.);
- Identificarea și consultarea de surse inedite referitoare la temă (fonduri și colecții păstrate la Arhivele Naționale Harghita).

Rezultate:

- Un raport ce conține informații privind structura administrativ - teritorială a zonei abordate în spațiul temporar propus (subcapitole: Organizarea politico-administrativă după 1867; Efectele noii organizări politico-administrative în zona Odorhei) și Situația rețelei școlare din comitat și accesul la educație (subcapitole: Rețeaua școlară; Considerații privind accesul la educație în limba maternă pentru românii din comitat);_10 anexe care cuprind informații referitoare la: 1 Numărul copiilor de vârstă școlară în perioada 1890-1907 și frecvența la școală; 2 Limba maternă și nivelul de cultură al populației Comitatului Odorhei potrivit recensământului din 1900; 3 Parohii, filii și preoți ai Bisericii românești din fostul Comitat Odorhei din perioada 1879-1918; 4 Studenți români din Comitatul Odorhei la începutul secolului al XX-lea; 5 Studenți români din Comitatul Odorhei la începu-

tul secolului al XX-lea beneficiari de burse ; 6 Situația din învățământul secundar și profesional din Comitatul Odorhei, la nivelul anului școlar 1913/1914; 7 Extras din ȘEMATISMUL, Arhidiecesei Mitropolitane Greco-Catolice Romane de Alba Iulia și Făgăraș pe anul domnului 1900 de la sfânta unire 200, Blaj, Tip. Sem. Arhidieceșan. 8 Învățători români din Comitatul Odorhei; 9 Informații documentare despre școlile românești din Comitatul Odorhei (a doua jum. a sec. al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) – surse editate; 10 Surse documentare referitoare la învățământ - zona Odorhei aflate la Arhivele Harghita.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

Realizarea unei expoziții temporare referitoare la învățământul confesional din zona Odorhei la Muzeul Oltului și Mureșului Superior; Integrarea datelor și concluziilor obținute în urma cercetării într-o cercetare ce vizează problematica învățământului, în spațiul temporar abordat, extinsă și la zona Ciuc și în perspectivă, la întreg spațiul de sud-est a Transilvaniei.

6. Program Educație și delectare muzeală

Proiecte subsumate programului:

6.1 Ziua Culturii Naționale la muzeu

Manager de proiect: F. Herțeg, A. Dobreanu, F. Bănică. Echipa de proiect: C. Felea-Baubec, E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Activități

- Stabilirea locului de desfășurare la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe și Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea-Ciuc; Realizarea unor parteneriate cu Școala Gimnazială „Nicolae Russu” și Școala Gimnazială Nr.3 Bobocea din comuna Sita Buzăului, jud. Covasna și Colegiul Național „Octavian Goga” din Miercurea-Ciuc, jud. Harghita; Asigurarea

cadrelor logistic; Realizarea unor ateliere de scriere cu tocul cu penița a diferite teme din opera poetului național Mihai Eminescu la școlile partenere din județul Covasna; Recital de poezie și de cântece din opera poetului Mihai Eminescu;

- Realizarea unei expoziții foto-documentare *Eminescu Eminescu-168 de ani de la naștere*, cu principalele repere biografice ale poetului; Prezentări de proiecte având ca temă viața și activitatea poetului Mihai Eminescu la Muzeul Oltului și Mureșului Superior; Moment liric „*Vorbind în taină....*” la Muzeul Oltului și Mureșului Superior.

Rezultate:

- 2 comunicate de presă;
- 1 afiș;
- Promovarea MNCR și a obiectivelor sale la școlile partenere;
- aplicarea de chestionare de impact la participanții la ateliere;
- 137 de beneficiari direcți.

Perspective de dezvoltare: Continuarea implementării în viitor, cu atragerea de mai mulți parteneri, diversificarea activităților astfel încât proiectul să atragă mai mulți participanți.

6.2 Sărbătoarea primăverii la muzeu

Manager de proiect: C. Felea-Baubec, F. Herțeg, A. Dobreanu. Echipa de proiect: E. Filip, F. Bănică, L. Dănilă, M. Mureșan, M. Domboși.

Activități:

- Stabilirea locului de desfășurare al proiectului la Prima Școală Românească din Sf. Gheorghe;
- Asigurarea cadrelor logistic (materiale, parteneriate, comunicate de presă, unelte etc.;

Școli partenere: Școala Gimnazială „Barcani”, Școala Gimnazială Lădăuți, Școala Primară Acriș, Școala Gimnazială „Nicolae Russu”, Școala Gimnazială Nr.3 Bobocea, Școala Gimnazială Nr.2 Ciurnic, Școala Generală „Gheorghe Zaharia” Brădet, Școala Gimnazială „Nicolae Russu”, Școala

Gimnazială „Zăbrătău”, Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Întorsura Buzăului, la activități au fost 68 de cadre didactice participante;

- Realizarea mai multor ateliere creative: ateliere de pictură pe lemn, ateliere de pictură pe vase de lut, ateliere de scriere cu tocul cu penița;

Ateliere au avut ca tema principală primavara și sărbătorile de primăvară din tradiția românească: Dragobete și Mărțișor; Promovarea MNCR și patrimoniului acestuia la toate școlile partenere.

Rezultate

- 3 ateliere Prezentarea sărbătorilor tradiționale *Dragobete și Mărțișorul*, pe înțelesul elevilor:

- 2995 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: În fiecare an acest proiect se va dezvolta prin adăugarea la oferta sa a unor noi activități: ateliere, prezentări, jocuri, adaptate unor categorii de public diverse.

6.3 Ateliere creative în cadrul proiectului „Tradiție și Modernitate, ediția a XI-a”.

Manager de proiect: C. Felea-Baubec, A. Dobreanu. Echipa de proiect: E. Filip, L. Dănilă, M. Mureșan, F. Herțeg, M. Dombosi, F. Bănică

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic (materiale, parteneriate, comunicate de presă, unelte etc.;

- Prezentarea tradiției Mărțișorului;

- Realizarea unui atelier de confecționare mărțișoare;

- Ateliere de pictură pe piatră, pe vase ceramice și pe lemn;

- Ateliere de modelare manuală a lutului în unități școlare, la șezători, nedeie, Ziua Cetății Zânelor.

Rezultate:

- Power-Point de prezentare;

- Ateliere creative;

- Comunicate de presă și postări de promovare;

- Raport de activitate;

- 3000 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: În fiecare an acest proiect se va dezvolta prin adăugarea la oferta sa a unor noi activități-ateliere, prezentări, jocuri adaptate unor categorii de public divers, corelate la expozițiile temporare și la diferitele programe derulate de MNCR.

6.4 Școala la muzeu

Manager de proiect: C. Baubec-Felea și A. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan, L. Cornea, M. Dombosi, F. Herțeg, F. Bănică.

Activități:

- Stabilirea locului de desfășurare la toate sediile MNCR la Sfântu Gheorghe, Miercurea-Ciuc și Araci;

- Vizite ghidate la toate sediile MNCR și MOMS;

- Organizarea unor ateliere creative având ca punct de pornire elemente din patrimoniu MNCR; Organizarea unor jocuri creative legate de elementele costumului popular și de expozițiile de arheologie de la sediul MNCR și MOMS;

- Vizite ghidate la sediile MNCR și MOMS;

- Ateliere creative și jocuri;

- Proiecția filmelor documentare: „Fortificațiile dacilor în estul Transilvaniei” (MNCR 2010), „Granița de Est a provinciei Dacia” (MNCR 2010), „ZBOR” (Ziduri, Bastioane, Orașe, Ruine-MNCR 2016).

Rezultate:

- Programe educative realizate pe diferite categorii de public/jocuri interactive/prezentări/ateliere creative/ghidaje/lecții deschise etc.;

- 5528 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: În fiecare an acest proiect se dezvoltă prin adăugarea la oferta sa a unor noi activități-ateliere, prezentări, jocuri adaptate unor categorii de public divers, corelate la expozițiile temporare și la diferitele programe derulate de MNCR.

6.5 Noaptea Muzeelor

Manager de proiect: C. Baubec-Felea, F. Bănică A. Dobreanu. Echipa de proiect: L. Cornea, M. Mureșan, E. Filip, L. Dănilă, M. Arseni, D. Dobreanu, D. Buzea.

Activități:

- Stabilirea locurilor de desfășurare la sediul central MNCR și MOMS Miercurea Ciuc; Machetarea afișului;

- Jocuri interactive și ateliere creative, pornind de la tematica expozițiilor;

- Ateliere dedicate diferitelor categorii de public (un atelier de scriere cu pana, atelier de scriere pe tăblițe, jocuri, precum și un atelier de meșterit păpuși pe linguri de lemn). La aceste activități creative au luat parte atât copiii, cât și adulții.

Rezultate: 2 jocuri interactive; 1 afiș; 297 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: În fiecare an acest proiect se dezvoltă prin adăugarea la oferta sa a unor noi activități-ateliere, prezentări, jocuri adaptate unor categorii de public divers, corelate la expozițiile temporare și la diferitele programe derulate de MNCR.

6.6 Joc și sport - Tradiție și competiție

Manager de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: C. Felea-Baubec, F. Herțeg.

Activități:

- Organizarea unor competiții de tenis de picior, tenis de câmp, oină, țurcă, tenis de picior și participarea echipei MNCR la un campionat de baschet amator în județul Covasna;

- Selectarea voluntarilor care să facă parte din echipa MNCR;

- Promovarea evenimentelor cultural-sportive;

- Participarea echipei de baschet a MNCR la Campionatul Județean de Baschet Amator Covasna;

- Participarea echipei de tenis cu piciorul a MNCR la Cupa Unirii, ediția a III-a, 2018;

Organizarea de MNCR a unor competiții și demonstrații de jocuri tradiționale precum oina și țurca.

Rezultate:

- 2 competiții la care a participat echipa MNCR (baschet, tenis cu piciorul și altele).

- competiție de joc tradițional organizată – Cupa Cetății la Țurcă (2018);

- Un joc tradițional de oină;

- Afișe și diplome personalizate cu menționarea MNCR și a Logo-ului;

- 630 de beneficiari direcți.

Perspective pe termen mediu:

- Continuarea activităților dedicate sportului și jocului tradițional prin organizarea unor competiții la nivel local și regional.

- Participarea echipelor de voluntari la diferite competiții locale și zonale.

7. Program Publicații

Proiecte subsumate:

7.1 ANGVSTIA, Revista anuală a MNCR Elaborarea și pregătire spre editare.

Lideri de proiect: V. Kavruk (redactor-șef), Al. Popa (redactor responsabil); Echipa de proiect: A. Dobreanu, D. Buzea, M.-M. Ștefan, D. Ștefan.

Activități:

- Pregătirea portofoliului de manuscrise ale nr. 21 al Revistei ANGVSTIA;

- Elaborarea și publicarea online a site-ului revistei;

- Obținerea noului ISSN pentru ediția digitală a revistei;

- Elaborarea arhivei digitale ale Revistei ANGVSTIA.

Rezultate:

- 100 exemplare tipărite;

- 1 site internet angvstia.mncr.ro, cu normele despre etica și deontologia pentru autorii revistei ANGVSTIA și pentru bordul editorial al acesteia, cu cerințele și normele de Open Access, precum și cerințele față de manuscrisele înaintate spre publicare;

- 1 arhivă digitală a Revistei, incluzând manuscrise digitizate ale nr. 1-20 din Revista *Angvstia*.

Perspective pe termen mediu:

- Difuzarea revistei;
- Pregătirea portofoliului pentru numărul 22 al revistei.

**7.2 Caietele de la Araci /nr. 9-10/2018
Elaborarea și editarea.**

Manager de proiect: C. Felea-Baubec, L. Cornea; Echipa de proiect: D. Buzea.

Activități:

- Corectarea manuscriselor primite pentru cele 43 de lucrări;
- Machetarea Caietelor de la Araci;
- Tipărirea Caietelor de la Araci.

Rezultate:

- 2 numere publicate 9 și 10;
- 100 exemplare tipărite;
- 43 de articole publicate;
- 55 beneficiari direcți.

Perspective pe termen mediu:

- Difuzarea;
- Pregătirea numerelor 11 și 12.

8. Program Muzeu pentru turiști

- Proiecte subsumate:

8.1 Studii privind nevoile și preferințele culturale ale turiștilor din stațiuni balneare

Manager de proiect: C. Felea-Baubec. Echipa de proiect: D. Buzea.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic pentru realizarea proiectului: pregătire cerere de ofertă, selectare oferte, discuții, model chestionar, negocieri, semnare contract;
- Implementarea proiectului printr-un contract pe drept de autor cu *dr. Ioan Lăcătușu (doctor în sociologie)*;
- Aplicarea chestionarelor pe un eșantion de 395 respondenți (275 din Covasna și 120 din Băile Tușnad); Eșantionarea s-a făcut aleatoriu.
- Interviuurile cu respondenții au avut loc atât în unitățile turistice și de tratament, cât și cu prilejul participării acestora la unele manifestări cultural-științifice care au avut loc, mai ales în Covasna, precum:

Zilele Cetății Zânelor, Sântilia (Nedeia Mănească), Sesiunea Națională de Comunicări „Românii din sud-estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație” ș.a.;

Rezultate:

- Un Raport tipărit al studiului pentru localitățile Covasna și Tușnad (86 de pagini); Eșantionare după vârstă: 42,18% - peste 55 de ani; 65, 82% - peste 45 de ani; 24,0% - între 31-45 de ani; 10,18% - 18-30 de ani; După sex: 56% - femei; 44% - bărbații; După localitățile de rezidență, grupate pe regiunile istorice ale României, structura eșantionului se prezintă astfel: Transilvania (56,34%), Muntenia (22,54%) și Moldova (21,03%).

- 400 beneficiari direcți.

Perspective pe termen mediu: Raportarea ofertei MNCR la nevoile conforme cu rezultatele studiului.

8.2 Itinerarea expoziției “Apele Minerale din Estul Transilvaniei” în stațiunea turistică de la Covasna.

Expoziția prezintă documente și fotografii referitoare la exploatarea apei minerale, în secolul al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea în aria geografică vizată.

Manager de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Buzea, C. Felea-Baubec.

Activități:

- Stabilirea Locului de desfășurare pentru expunerea placatelor în format A0;
- Transportul și etalarea exponatelor;
- Machetarea și tipărirea afișului;
- Ghidaj adaptat segmentelor de vârstă din cadrul publicului țintă;
- Promovarea proiectului;
- Distribuirea pliantelor expoziției.

Rezultate:

- expoziție itinerată;
- 1 afiș machetat;
- 650 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Itinerarea expoziției în anul 2019 la Spitalul de Cardiologie din Covasna.

9. Program Manifestări științifice

9.1 Sesiunea Științifică anuală a MNCR

Manager de proiect: V. Kavruk. Echipa: C. Felea-Baubec; A. Dobreanu, M.-M. Ștefan, D. Ștefan, Al. Popa, D. Buzea.

Activități:

- Machetarea afișului și programului;
- Tipărirea afișului și programului;
- Asigurarea cadrului logistic pentru invitații participanți la eveniment: cazare și transport;
- Organizarea lucrărilor pe secțiuni și work-shopuri.

Rezultate:

- sesiune de comunicări științifice organizată;
- 1 afiș;
- 1 Program;
- 10 afișe tipărite;
- 50 de programe tipărite;
- 25 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Publicarea studiilor și articolelor cu privire la arealul Carpaților Răsăriteni în Revista *Angustia*;
- Stabilirea realistă a priorităților relevante pentru misiunea MNCR în zona în care își desfășoară activitatea.

B. Programe și proiecte finanțate în totalitate din fonduri atrase:

10. Protejarea patrimoniului arheologic din zona de activitate a MNCR, prin includerea în lista patrimoniului mondial UNESCO - Programul Național Limes

Manager de proiect: Alexandru Popa.

Activități:

• Cercetarea Limesului Daciei romane, sector Est: cercetarea arheologică și valorificarea rezultatelor acesteia în vederea realizării documentației pentru clasarea în LMI și Lista tentativă a Patrimoniului mondial UNESCO a obiectivelor de patrimoniu cultural ce au alcătuit frontiera imperiului roman pe Sectorul de Est al Provinciilor romane Dacia.

• Efectuarea de cercetări pluridisciplinare în castrul de la Olteni și în zona imediat apropiată acestuia. În total în zona castrului de la Olteni a fost prospectată magnetometric o suprafață totală de 9,5 Ha. Lucrările au vizat un segment reprezentativ ai văii râului Olt. Principalul obiectiv al cercetărilor l-a reprezentat identificarea urmelor așezării civile aferente fortificației militare de la Olteni. Acest obiectiv a fost atins – s-au descoperit o serie de anomalii

magnetice, care indică locurile de atenția sporită pentru activitatea de monitorizare în cadrul pregătirii documentației științifice pentru dosarul UNESCO „Limesul Daciei Romane”. Este vorba mai ales de structurile rectangulare, care indică explicit și precis localizarea unor complexe arheologice deosebite din cadrul așezării civile, sau eventual din cadrul necropolei acesteia. Toate datele colectate au fost integrate în documentația topografică a sitului. Rezultatele acestor investigații permit nu doar o mai bună înțelegere a poziției în teren fortificației militare romane de la Olteni, dar și o precizare a limitelor sitului și a zonei lui de protecție.

• Diseminarea activității proprii și consultarea rezultatelor altor persoane și instituții implicate în procesul de pregătire a dosarului UNESCO.

Rezultate:

• 1 raport despre cercetarea pluridisciplinară în castrul de la Olteni și în zona imediat apropiată acestuia. În total a fost prospectată magnetometric o suprafață totală de 9,5 Ha. Lucrările au vizat un segment reprezentativ ai văii râului Olt.

Obiectivul prioritar stabilit (identificarea urmelor așezării civile) a fost atins - s-au descoperit o serie de anomalii magnetice, care indică locurile de atenția sporită pentru activitatea de monitorizare în cadrul pregătirii documentației științifice pentru dosarul UNESCO „Limesul Daciei Romane”. Raportul de cercetare este depus la Arhiva MNCR.

- 21 de ieșiri de monitorizare în teren - ieșiri repetate la siturile de la Brețcu, Boroșneu Mare, Reci, Baraolt, Olteni din județul Covasna, de la Sânpaul în județul Harghita, precum și la castrele de la Hoghiz și Râșnov din județul Brașov.

- 1 monitorizare cu experți internaționali. În perioada 4-8 iunie 2018, am efectuat împreună cu doi experți de la Comisiunea Romano-Germanică din Frankfurt am Main a Institutului German de Arheologie (RGK), o monitorizare a siturilor/castrelor romane din SE Transilvaniei.

- 1000 beneficiari direcți.

- Diseminare a activităților Programului Național Limes – 5 participări la seminarii, conferințe, mese rotunde (2 naționale, 3 internaționale):

- Seminar, „Managementul siturilor UNESCO din Romania între realitate și necesitate”, București, 30-31 martie 2018, organizat de Universitatea București în parteneriat cu Institutul de Arheologie a Academiei Române, filiala Iași.

- Seminar „Frontiers of the Roman Empire - Europe. Consultation Meeting Cluj – Romania”, 24th of April 2018, National Institute of History George Barițiu, Cluj-Napoca.

- Seminar „Planul de management al siturilor înscrise în lista patrimoniului mondial”, Cisnădioara, 12-14 iulie 2018, organizat Institutul de Arheologie a Academiei Române, filiala Iași în parteneriat cu Consistoriului Superior Evanghelic din Sibiu și Institutul Național al Patrimoniului.

- Conferința Internațională „THE WORLD HERITAGE SITE FROM ROMANIA. PAST FOR THE FUTURE AND FUTURE FOR THE PAST:

„PRESERVATION AND PROMOTION OF THE WORLD HERITAGE SITES”, Sighișoara, 10-14 oct. 2018.

- Masă rotundă la Comisiunea Romano-Germanică a Institutului German de Arheologie despre starea pregătirii documentației științifice pentru dosarul „Limesul Daciei Romane. Sector Est”. Frankfurt am Main, 10 octombrie 2019.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Articole și studii în jurnale academice;
- Rezultatele cercetărilor noi constituie baza pentru dezvoltarea de noi produse culturale: expoziții temporare, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, lecții deschise și conferințe publice.

- Lecție deschisă prezentată de Al. Popa în cadrul Programului Național „Limes” la Școala Gimnazială Nr. 3 din Râșnov, jud. Brașov. Data 05 noiembrie 2018. La această activitate au participat elevii din clasa a VI-a.

11. Proiectul de cercetare exploratorie Sud-estul Transilvaniei în perioada romană târzie: identități, interacțiune și integrare după părăsirea Daciei romane” (finanțat de UEFISCDI – PN-III-P4-ID-PCE-2016-0352)

Manager de proiect: Al. Popa. **Echipa de proiect:** D. Buzea, A. Chiricescu, Zs. L. Bordi, T. Dumbrăveanu.

Activități:

- Documentarea bibliografică asupra epocii în toată Europa de sud-est, în România și în SE Transilvaniei. Este vorba despre literatura de specialitate, adică publicații recente sau de dată mai veche, cu informații despre situri și descoperiri specifice epocii post-romane din SE Transilvaniei. De asemenea, am folosit posibilitățile de mobilitate în cadrul proiectului pentru documentare metodică și metodologică în marile centre ale cercetării de profil din Europa asemenea Universităților de la

Cambridge, Regensburg și Rzeszow, sau a Institutului German de Arheologie de la Frankfurt am Main, pentru a putea prelua și implementa în cadrul proiectului inovații și metode moderne de cercetare;

- Re-evaluarea colecțiilor vechilor săpături în situri identificate în trecut ca aparținând perioadei de după plecarea romanilor din Dacia și până la dispariția culturii Sântana de Mureș-Černjachov. Aici documentarea noastră a vizat arhivele științifice din principalele muzee ale zonei de cercetare: Muzeul Național Secuiesc, Muzeul Județean Brașov și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni Sf. Gheorghe.

- Identificarea în teren a siturilor și punctelor de descoperire, și respectiv cercetarea suplimentară a acestor puncte.

Rezultate:

- 1 bază de date privind bibliografia despre istoria și arheologia Europei de sud-est, România și SE Transilvaniei în perioada romană târzie.

- Documentație reluată a săpăturilor anterioare de la Sf.Gheorghe „Bedeháza” de la granița dintre municipiul Sf. Gheorghe și comuna Ghidfalău și cercetat de către Vilmos Csutak și Ferenc László în anii 1912-1914 și apoi de către Kurt Horedt în 1949-50.

- identificarea și digitalizarea jurnalelor originale a săpăturilor din anii 1912-1914, respectiv a planurilor de șantier ale campaniei de săpătură din anul 1950;

- studierea rapoartelor de săpătură publicate și identificarea referirilor bibliografice în care acest sit este amintit;

- identificare materialului arheologic provenit din campaniile de cercetare din secolul al XX-lea;

- documentarea materialului arheologic provenit din gropile A – Z (campania din anul 1912), respectiv gropile A1 – I1 (campania din anul 1913), în total 498 fragmente ceramice din diferite epoci;

- documentarea materialului arheologic provenit din gropile I1 – V1 (campania

din anul 1913), respectiv gropile A2 – D2 (campania din anul 1914).

- Sistematizarea detaliată a rezultatelor săpăturilor de salvare din situl „Cariera de nisip” de la Olteni (com. Bodoc, jud. Covasna). Până la momentul raportării, din acest sit au fost verificate 138 de complexe de gropi.

- 14 hărți magnetice, ce reprezintă interpretarea arheometrică a potențialului arheologic al siturilor „Bedeháza” și Olteni „Cariera de Nisip”.

- 4 participări ale membrilor proiectului la 4 evenimente științifice din țară pentru diseminarea rezultatelor cercetării.

- 3 articole și rapoarte de cercetare.

- 10 comunicate publice pe site-ului internet al proiectului (setdlrp.ro).

- 1 Raport Public despre activitățile din Proiect în anul 2018;

- 1 Raport Științific detaliat, 1 Raport Financiar și 1 Raport de audit independent, transmise autorității finanțatoare.

- 100 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Articole și studii în jurnale academice;

- Rezultatele cercetărilor noi constituie baza pentru dezvoltarea de noi produse culturale: expoziții temporare, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, lecții deschise și conferințe publice.

12. Proiect de cercetare Peisaje ascunse: explorarea prin teledetecție și LiDAR a drumurilor, granițelor și câmpurilor de luptă din Carpații de sud-est (acronim HiLands)

Proiect implementat în consorțiu. Instituție coordonatoare: Institutul de Arheologie “Vasile Pârvan” - IAB. PN-III-P4-ID-PCCF-2016-0090. Parteneri: Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Muzeul Brăilei “Carol I”. Responsabil de proiect din partea MNCR: A. Popa. Echipa de proiect: D. Ștefan, M.-M. Ștefan, D. Buzea.

Activități:

- Pregătirea mediului de implementare a proiectului (etapa 2018);
- Evaluarea generală a surselor de informații;
- Analizarea necesităților și stabilirea structurii unei aplicații GIS;
- Organizare zbor pilot (*airborne LiDAR*) în zona Drumului Tătarului.

Rezultate:

- Concept aplicație GIS (structură baze de date; evaluare generală surse date cartografice);
- Arhive digitale, georeferențiate de situri și peisaje arheologice;
- Modele comportamentale de exploatare a peisajelor montane în trecut;
- Metode noi și inovative de cercetare arheologică;
- Dezvoltarea aplicațiilor bazate pe senzori LiDAR portabili montați pe UAV;
- 2 articole publicate în reviste de specialitate;
- 4 prezentări susținute în conferințe științifice;
- 50 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Articole și studii în jurnale academice;
- *Rezultatele* cercetărilor noi constituie baza pentru dezvoltarea de noi produse culturale: expoziții temporare, atlas digital, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, materiale pentru cursuri, lecții deschise și conferințe publice.

13. Cercetarea arheologică sistematică în situl Beclean – Băile Figa, jud. Bistrița-Năsăud (Finanțare: Ministerul Culturii și Identității Naționale, Universitatea Al. I. Cuza)

Manager de proiect: V. Kavruk: Echipa de proiect: D. Buzea, M.M. Ștefan, D. Ștefan, P. Palamar.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic pentru desfășurarea activităților de teren;

• Documentare arheologică în S.XV (zona vestică a secțiunii) și a două sectoare din cursul *Pârâului sărat*, aflate la nord și la sud de S.XV

• Angajarea zilierilor pentru munca fizică de manipulare a pământului și curățarea structurilor de lemn descoperite în timpul săpăturilor arheologice:

• Întocmirea Cataloagelor pentru toate obiectele de lemn descoperite în cadrul acestei campanii de cercetare arheologică și desenele (planuri și profile) fotografii și filme.

• Consemnarea activităților în Jurnalul de Săpătură;

• Realizare de fotografii, filmări și planuri desenate.

Rezultate:

- Instalații de lemn descoperite și cercetare
- Un raport de cercetare arheologică
- Seturi de fotografii și filme depuse în Arhiva Științifică a MNCR
- 13 obiecte de lemn descoperite și inventariate în patrimoniul MNCR;
- 100 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

• Articole și studii științifice în reviste de specialitate;

Rezultatele cercetărilor noi constituie baza pentru dezvoltarea de noi produse culturale: expoziții temporare, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, lecții deschise și conferințe publice.

14. Program Național CENTENAR (finanțat în mod distinct de Guvernul României)

Proiecte subsumate:

14.1 Expoziția Personalități covășene și harghitene ale Marii Uniri

Manager de proiect: A. Dobreanu. Echipa de proiect: D. Buzea, F. Herțeg, I. Lăcătușu (CEDMNC), F. Bănică, C. Baubec-

Felea, L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan, I. Sas, T. Ghiorghiu.

Activități:

- Documentare: s-au efectuat cercetări la Arhivele Naționale Brașov, Covasna, Centrul Ecleziaric de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe, Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae – Prima Școală Românească din Brașov, Muzeul Mănăstirii „Sf. Prooroc Ilie” din Toplița etc.;
- Selectarea materialului;
- Copierea de documente;
- Elaborarea componentelor informaționale;
- Elaborarea planului expozițional;
- Pregătirea pentru machetarea și tipărirea planșelor;
- Selectarea elementelor și redactarea componentei informaționale pentru pliant;
- Montarea expoziției;
- Vernisarea expoziției;
- Aplicarea de chestionare de impact.

Rezultate:

• Expoziție temporară formate din 13 placate A0 ce conțin 100 de documente (documente scrise și fotografii) și componente informaționale referitoare la anul 1918, anul reîntregirii naționale, viața și activitatea, cu accent pe contribuția la pregătirea, înfăptuirea și consolidarea Marii Uniri, a unor intelectuali români originali din zona Covasna- Harghita, care au ocupat înalte demnități ecleziastice sau laice și care prin faptelor se înscriu în galeria elitelor generației care a realizat întregirea României și a contribuit la consolidarea noului stat (Patriarhul Miron Cristea (1868–1939); Mitropolitul Nicolae Colan (1893 – 1967); Mitropolitul Alexandru Nicolescu (1882 - 1941); Episcopul Justinian Teculescu(1865-1932); Episcopul Emilian (Dumitru) Antal (1894-1971); Episcopul Veniamin Nistor (1886-1963); Protopopul Aurel Nistor (1882-1974); Publicistul și omul politic Ghiță Popp (1883-1967); Scriitorul Romulus Cioflec (1882-

1955); Scriitorul și omul politic Octavian Codru Tăslăuanu (1876-1942); Medicul Pompiliu Nistor(1883-1961);

- 1 pliant;
 - 1 afiș;
 - 1 program;
 - formarea unei baze digitale de date (documente și fotografii) referitoare la temă;
 - expunerea expoziției în trei locații (1 din Covasna: Casa memorială „Romulus Cioflec” din Araci – punct muzeal MNCR, 2 din Harghita: Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea-Ciuc – compartiment MNCR) și Căminul Cultural al comunei Subcetate);
 - *1531 de beneficiari direcți.*
 - masă rotundă în cadrul căreia s-au prezentat și purtat discuții pe 8 expuneri (Alin Spânu – Informații inedite despre activitatea lui Romulus Cioflec; Luminița Cornea – Romulus Cioflec înfrățit cu românii basarabeni în înfăptuirea Marii Uniri; Ana Dobreanu – Mărturii documentare despre Patriarhul Miron Cristea păstrate la Muzeul Mănăstirii „Sf. Prooroc Ilie” din Toplița; Costel Lazăr – Miron Cristea regent și prim-ministru; Ioan Lăcătușu – Nicolae Colan la Chișinău în amintirile lui Onisifor Ghibu; Nicu Blaj – Familia Nistor, din Araci, în documentele de la Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae” – Prima Școală Românească din Brașov; Ciprian Hugianu – Ghiță Popp în arhiva CNSAS; Florentina Teacă – Un covășnean și un harghitean în fruntea Consiliului Național Român din Alba Iulia, organizator principal al Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918) l-a care au participat 35 de persoane
 - *35 de beneficiari direcți la masa rotundă.*
- Perspective de valorificare pe termen mediu:**
- Itinerarea expoziției în școli și alte locații din județele Covasna și Harghita.
- Sub-proiecte:
- Vernisajul expoziției *Personalități covășene și harghitene ale Marii Uniri la Casa*

Cioflec din Araci.

- Itinerarea expoziției *Personalități covășnene și harghitene ale Marii Uniri* la Muzeul Oltului și Mureșului Superior din Miercurea-Ciuc, perioada 17 octombrie – 9 noiembrie 2018.

- Itinerarea expoziției *Personalități covășnene și harghitene ale Marii Uniri* la Căminul Cultural al comunei Subcetate jud. Harghita, perioada noiembrie – decembrie 2018.

14.2 Expoziția itinerantă Româniilor din fostele scaune secuiești și Marea Unire

Manager de proiect: A. Dobreanu.

Echipa de proiect: D. Buzea, F. Herțeg, F. Bănică, C. Baubec-Felea, T. Ghiorghiuță.

Activități:

- Documentare: s-au efectuat cercetări la Arhivele Naționale București, Brașov, Covasna, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe, Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae – Prima Școală Românească din Brașov etc.;

- Selectarea materialului;

- Copierea de documente și materiale pentru componenta ilustrativă a expoziției

- Elaborarea componentelor informaționale;

- Elaborarea planului expozițional;

- Pregătirea pentru machetarea și tipărirea planșelor;

- Selectarea elementelor și redactarea componentei informaționale pentru pliant;

- Montarea expoziției;

- Vernisarea expoziției.

Rezultate:

- Expoziție temporară formate din 16 placate A0 color ce conțin 100 de documente (documente scrise și fotografii) și componente informaționale referitoare la: modificările administrative-teritoriale în sud-estul Transilvaniei după instalarea dualismului, particularități economico-sociale și demografice ale zonei în preajma Marii Uniri, Primul Război Mondial și situația zonei de sud-est a

Transilvaniei în contextual conflagrației și a intrării României în război, activitățile premergătoare actului istoric de la 1 Decembrie 1918, etapele Marii Uniri, desemnarea reprezentanților, din zona județelor Harghita și Covasna de azi, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918 etc.;

- 1 pliant;

- 1 afiș;

- Formarea unei baze digitale de date (documente și fotografii) referitoare la temă;

- 318 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Itinerarea expoziției în școli și alte locații din județele Covasna și Harghita.

14.3 Expoziția itinerantă „Formarea și activitatea Gărzilor Naționale în zona Trei Scaune, Ciuc și Odorhei, desemnarea delegaților și participarea la Marea Adunare de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918”

Manager de proiect: A. Dobreanu.

Echipa de proiect: D. Buzea, F. Herțeg, F. Bănică, C. Baubec-Felea

Activități:

- Documentare: s-au efectuat cercetări la Arhivele Naționale București, Brașov, Covasna, Centrul Ecleziastic de Documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe, Muzeul Bisericii „Sf. Nicolae – Prima Școală Românească din Brașov etc.;

- Selectarea materialului;

- Copierea de documente și materiale pentru componenta ilustrativă a expoziției

- Elaborarea componentelor informaționale;

- Elaborarea planului expozițional;

- Pregătirea pentru machetarea și tipărirea planșelor;

- Selectarea elementelor și redactarea componentei informaționale pentru pliant;

- Montarea expoziției;

- Vernisarea expoziției;
- Itinerarea expoziției în altă Loc de desfășurare.

Rezultate:

• O expoziție temporară formate din 13 placate A0 color ce conțin 94 de documente (documente scrise și fotografii) și componente informaționale referitoare la: realizarea unității naționale și activitățile premergătoare actului istoric de la 1 Decembrie 1918; formarea Gărzii Naționale Române și rolul ei; Gărzilor naționale române din zona Covasna-Harghita de azi (fostele Comitate Trei Scaune, Ciuc și Odorhei) și desemnarea reprezentanților din zonă, la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918, Marea Adunare Națională de la Alba Iulia; organele puterii de stat și legislative provizorii din Transilvania și reprezentați din zona Ciuc, Odorhei și Treiscaune; România în-tregită.

- 1 pliant;
- 1 afiș;
- Formarea unei baze digitale de date (documente și fotografii) referitoare la temă;
- Expunerea expoziției în două locații (în județul Covasna la Liceul Teoretic „Mircea Eliade” din Întorsura Buzăului și Căminul Cultural din Sita Buzăului);
- 1000 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Itinerarea expoziției în școli și alte locații din județele Covasna și Harghita.

Sub-proiecte:

• Vernisajul expoziției *Formarea și activitatea Gărzilor Naționale în zona Trei Scaune, Ciuc și Odorhei, desemnarea delegaților și participarea la Marea Adunare de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918* la Liceul teoretic „Mircea Eliade” din Întorsura Buzăului, jud. Covasna

• Itinerarea expoziției *Formarea și activitatea Gărzilor Naționale în zona Trei Scaune, Ciuc și Odorhei, desemnarea delegaților și*

participarea la Marea Adunare de la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918 la Căminul Cultural din Sita Buzăului, jud. Covasna (decembrie 2018)

14.4 Marile bătălii ale Primului Război Mondial din trecătorile Carpaților de Curbura – Teledetecție și arheologie aeriană. Cercetarea de teren, expoziția itinerantă și un film documentar.

Manager de proiect: D. Ștefan. Echipa de proiect: M.-M. Ștefan, D. Buzea, A. Dobreanu, V. Kavruk, F. Herțeg, E. Filip, C. Felea- Baubec.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic pentru implementarea proiectului;
- Documentare în arhive;
- Cercetare în teren;
- Elaborarea scriptului (scenariu) pentru filmul documentar;
- Filmări cu echipa de actori pentru realizarea filmului documentar;
- Filmări interviuri cu specialiști (istorici și arheologi) pentru realizare filmului documentar;
- Editarea materialului filmografic; montajul filmului;
- Realizare Atlasului Digital;
- Realizare Expoziției de Postere;
- Montarea expoziției de Postere;
- Vernisajul (premiera) filmului documentar (București, Institutul Francez, Cinema “Elvire Popesco”;
- Prezentări ale rezultatelor proiectului la Conferințe și evenimente cu public;
- Vizitarea de către public a expoziției;
- Evaluarea proiectului: elaborarea raportului de evaluare al proiectului;

Rezultate:

- Film documentar “Marile Bătălii ale Primului Război Mondial – Tabla Buții 1916”;
- 2 filme de promovare prezentate în mediul online (site-ul web al MNCR, Facebook, YouTube)
- Atlasul Digital al Marilor Bătălii ale Primului Război Mondial din trecătorile Carpaților de Curbură;

- Expoziție itinerantă compusă din 11 postere;
- Conferința publică;
- Sesiune de comunicări științifice;
- 3 prezentări la conferințe academice;
- 2 pliante;
- 1 afiș;
- Formarea unei baze digitale de date (documente și fotografii) referitoare la temă;
- 1380 de beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Toate produsele culturale (în special filmul documentar, atlasul digital și expoziția de postere) vor fi incluse în activitățile din anul 2019 și din anii următori;
- Rezultatele științifice urmează a fi incluse în mediul academic;

- Noile situri arheologice descoperite vor fi pregătite pentru clasare (RAN și LMI).

Sub-proiecte:

- Lansarea filmului documentar *Marile Bătălii ale Primului Război Mondial în trecătorile Carpaților de Curbură – București – Cinematograf "Elvira Popesco"*
- Expoziția itinerantă *Marile Bătălii ale Primului Război Mondial în trecătorile Carpaților de Curbură – Araci, Casa Memorială Romulus Cioflec*
- Studii de arheologie aeriană în câmpuri de luptă ale Primului Război Mondial din Carpații de Curbură. Pentru un studiu de caz aprofundat a fost selectată zona Slon – Tabla Bușii – Vama Buzăului (jud. Prahova și jud. Brașov).

C. Proiecte realizate din venituri proprii:

15. Cercetare și evaluare arheologică conform contractului încheiat cu TPF Inginerie SRL București: "Elaborare SF, PAC și obținerea Autorizației de Construire pentru Varianta de ocolire a Municipiului Sf. Gheorghe, jud. Covasna", aferent localităților Coșeni, Chilieni și Sfântu Gheorghe"

Manager de proiect: D. Buzea. Echipa de proiect: Dan Ștefan, Magdalena Ștefan, Al. Popa.

Activități:

- Semnarea contractului de evaluare arheologică de teren cu firma TPF Inginerie SRL București;
- Pregătirea referatelor de specialitate, devize, anexe și în cadrul secției CCVP și s-a încheiat contractul de evaluare arheologică pentru centura ocolitoare a municipiului Sf. Gheorghe.
- Studiul s-a realizat în scopul fundamentării istorice și delimitării siturilor arheolo-

gice și a zonelor de protecție ale acestora, pentru documentația de proiect.

- Documentare arheologică de teren.
- Obiectivul general este identificarea, descrierea, instituirea și delimitarea zonelor cu patrimoniu arheologic (situri arheologice clasate în Lista Monumentelor Istorice, situri arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național, terenurile cu potențial arheologic reperat și descoperiri arheologice întâmplătoare) și a zonelor de protecție a acestora

Rezultate:

- Raport de proiect. Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR.
- Bază de date, fotografii, filme, hărți și planuri.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Realizarea unor cercetări arheologice de supraveghere în zonele de interes arheologic afectate de proiect.

16. Supraveghere arheologică Modernizarea și extindere casă – Sfântu Gheorghe, str. 1 Mai, nr. 2, Sfântu Gheorghe, jud. Covasna.

Manager de proiect: D. Buzea.

Activități:

- Discuții și negocierii cu reprezentanții S.C BRADIRI S.R.L cu privire la activitățile contractului din anul 2018.

- Periegeze, prospectări geofizice;
- Întocmirea bazei de date (texte, fișe, fotografii și filme);

- Întocmirea Raportului final.

Rezultate:

- Raport de proiect. Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR;

- Documentația a fost depusă și la Direcția Județeană pentru Cultură Covasna care a dat și avizul favorabil acestei lucrări de exploatare a nisipului.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Publicarea rezultatelor cercetării în reviste de specialitate

- Realizarea săpăturilor arheologice preventive.

17. Supraveghere arheologică Construire anexă gospodărească, amenajare parcare, construire împrejmuire poartă, din Micloșoara, nr. 85, jud. Covasna, aflată în zona de protecție monumentului istoric LMI-CV-II-m-A-13241.

Manager de proiect: D. Buzea.

Activități:

- Încheierea contractului cu beneficiar;
- Elaborarea devizelor, anexelor;

- Supraveghere arheologică în zona de protecție a monumentului istoric. Realizarea unui sondaj arheologic și supraveghere arheologică în timpul decopertării și excavării solului și subsolului cu mijloace mecanizate.

Rezultate:

- Raport de proiect. Documentația este depusă la Arhiva Științifică a MNCR;

- Bază de fotografii și filme;

- Documentația a fost depusă și la Direcția Județeană pentru Cultură Harghita care a dat și avizul favorabil lucrării de construcție.

18. Supraveghere arheologică în zona Carierei de argilă Bodoc, jud. Covasna

Manager de proiect: D. Buzea.

Activități:

- Încheierea contractului cu S.C. Siceram Sighișoara.

- Supraveghere arheologică în zona exploatarea argilei în cariera de la Bodoc.

Rezultate:

- Baza de date și fotografii, precum și material arheologic recoltat de la suprafața terenului din apropierea zonei de exploatare;

- Raport de cercetare.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Publicarea rezultatelor cercetării în reviste de specialitate.

19. Contractul de prestări servicii încheiat între MNCR și Universitatea "A.I. Cuza" din Iași, în cadrul activităților științifice de la Băile Figa (Nr. 650 /13.06.2018).

Manager de proiect: V. Kavruk: Echipa de proiect: D. Buzea, M.M.Ștefan, D. Ștefan, P. Petru.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic pentru desfășurarea activităților de teren;

- Decopertarea și acoperire a zăcămintului de sare gemă din situl arheologic Băile Figa (oraș Beclean), jud. Bistrița Năsăud, a unei suprafețe de 6x10 m de sare gemă, până la adâncimea de 2-4 m, unde se află roca de sare pe care se va face experimentul arheologic cu privire la exploatarea sării cu ajutorul instalațiilor de lemn.

- Ajustarea, montarea și manipularea uneltelor și instalațiilor folosite în cadrul experimentului științific (manipularea troacelor, jgheburilor, apei, baterea icurilor în roca de sare, deplasarea bulgarilor de sare și altele).

Rezultate:

- suprafață arheologică pregătită pentru experimente arheologice cu utilizarea troacelor de lemn;
- 20 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

Continuarea colaborării cu instituții care pot finanța activitatea de realizare a unor experimente arheologice cu privire la utilizarea obiectelor de lemn în exploatarea surselor de sare.

D. Proiecte finanțate de parteneri (muzee, universități, administrația locală, ONG-uri etc.).

20. Cercetarea Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic din România/Ethno-salRo3 (finanțat de UEFISCDI – contract finanțare nr. 151/2017). Titular – Universitatea Al. I. Cuza, MNCR – partener.

Manager de proiect: Marius Alexianu (Universitatea "A.I. Cuza" din Iași); Responsabil din partea MNCR: Valerii Kavruk; Echipa de proiect: D. Buzea, D. Ștefan, M. Ștefan.

Activități:

• Documentarea arheologică a 14 situri pe teritoriul județelor Bistrița-Năsăud, Cluj, Alba, Mureș și Harghita

- Anchete etnografice
- Studii geoarheologice
- Prelevarea de mostre de apă sărată și materiale ceramice în vederea analizelor chimice de specialitate la Universitatea din Iași.

• Experimente privind exploatarea sării. În cadrul experimentelor MNCR a asigurat baza logistică și tehnică (confecționarea obiectelor necesare experimentului: torace, lopeți, cepuri, ace, sfori împletite etc), la montarea și utilizarea lor în timpul experimentelor.

Rezultate:

- Documentația științifică (seturi de filme și fotografii din timpul cercetărilor de teren)
- 200 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu:

- Articole și studii în jurnale academice

• Rezultatele cercetărilor noi constituie baza pentru dezvoltarea de noi produse culturale: expoziții temporare, articole și alte publicații destinate publicului larg, filme documentare, lecții deschise și conferințe publice.

21. Expoziția Podoabe străvechi

Organizator principal – Muzeul Județean Buzău; co-organizatori: Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București; Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea; Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova; Muzeul Județean Teleorman; Muzeul Civilizației Gumelnița, Oltenița; Muzeul Brăilei „Carol I” și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe.

Manager de proiect: Roxana Munteanu; Echipa de proiect din partea MNCR: D. Buzea, L. Dănilă, E. Filip, M. Mureșan.

În cadrul acestei expoziții sunt prezentate și piese muzeale din patrimoniul Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, descoperite în siturile de la Păuleni-Ciuc "Dâmbul Cetății" jud. Harghita și Olteni "Cariera de nisip" jud. Covasna.

Sub-proiecte:

- Itinerarea expoziției *Podoabe străvechi* la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova Ploiești, 20 martie – 23 aprilie 2018;
- Itinerarea expoziției *Podoabe străvechi* la Muzeul Județean Teleorman Alexandria, 8 mai 2018 – 4 iunie 2018.

22. Expoziția 100 de ani în 100 de exponate (icoane, cusături, desene) prezentate și premiate în cadrul celei de a XXIII-a ediție a fazei județene a Olimpiadei de meșteșuguri artistice tradiționale"

Organizatori: Inspectoratul Școlar Județean Harghita, Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Centrul Cultural „Miron Cristea, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni - Muzeul Oltului și Mureșului Superior. Echipa din partea MNCR: F. Bănică, A. Dobreanu. Perioada de desfășurare: 25-30.05.2018. Loc de desfășurare: Cercul Militar de Garnizoană, Miercurea-Ciuc.

Expoziția a cuprins peste 100 de lucrări (icoane, cusături) care au fost jurizate și premiate în cadrul celei de-a XXIII-a ediție a fazei județene a Olimpiadei de „Meșteșuguri artistice tradiționale”, aparținând elevilor din Miercurea Ciuc, Gheorgheni, Subcetate, Tulgheș.

23. Sesiune de comunicări Centenar 2018 - Hai să dăm mână cu mână organizată cu ocazia Zilei drapelului național.

Organizator principal: Instituția Prefectului județul Harghita. Parteneri/co-organizatori: Episcopia Ortodoxă a Covasnei și Harghitei, Brigada 61 Vânători de Munte, Asociația „Centrul Cultural Ardealul” Subcetate, Despărțământul ASTRA Covasna-Harghita, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni - Muzeul Oltului și Mureșului Superior. Loc de desfășurare: Cercul Militar Miercurea-Ciuc. Perioada de desfășurare: 26.06.2018. Echipa din partea MNCR: F. Bănică, A. Dobreanu. Au participat 73 de persoane din Miercurea-Ciuc, Sărmaș, Subcetate, Voșlobeni ș.a.

În cadrul simpozionului au fost prezentate și dezbătute lucrări, materiale documentare, creații literare privitoare la actul istoric al reîntregirii și la participarea harghitenilor la Marea Unire. De asemenea au fost acordate plachete omagiale

descendenților delegaților harghiteni la Marea Adunare Națională din 1 Decembrie de la Alba Iulia.

24. Concursul de istorie Art Ist, ediția I Manager de proiect: Al. Fercu

Echipa de proiect din partea MNCR: F. Herțeg. Loc de desfășurare: căminul cultural din loc. Sita Buzăului jud. Covasna

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic (materiale, parteneriate, comunicate de presă, unelte etc.);

- Realizarea unui atelier de scriere cu tocul cu penița la căminul cultural din loc. Sita Buzăului jud. Covasna;

- Elevii au caligrafiat cu tocul cu penița *Hotărârea Noastră* luată la 14 nov. 1918

Rezultate:

- Prezentarea importanței zilei de 1 Decembrie pentru istoria locală;

- Recital de poezie, cântece și piese de teatru cu ocazia zilei de 1 Decembrie Ziua Națională a României;

- 1 afiș

- 1 vernisaj de expoziție

- Aplicarea chestionarelor de impact pentru toți beneficiarii direcți.

- 250 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR și în anii următori la organizarea concursului în calitate de partener.

25. Ziua Cetății Zânelor, ediția a III-a.

Organizator principal: Asociația Culturală „Cetatea Dacică-Valea Zânelor” din Covasna. Parteneri: Casa Orășenească de Cultură Covasna, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, MNCR, Muzeul Brăilei „Carol I”, Asociația cultural-creștină „Iustinian Teculescu” și Centrul de Prevenire Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna și Primăria Orașului Covasna.

Activități:

- Asigurarea cadrului logistic pentru desfășurarea activităților;

• 2 ateliere dedicate sărbătorii Cetății Zânelor;

- Promovarea evenimentului;
- Jocuri tradiționale: *oină, țurca și țărușul*.

Rezultate:

- Jocuri tradiționale: *oină, țurca și țărușul*.
- 510 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea echipei MNCR și la activitățile din anul 2019.

26. Ateliere creative în cadrul proiectului Șezătoare la români „Hai la noi, în șezătoare”

Organizat de Căminul Cultural din Sita Buzăului. Organizator principal: Primăria Sita Buzăului. Data: 17 februarie 2018. Loc de desfășurare: căminul cultural din comuna Sita Buzăului, jud. Covasna.

Echipa de proiect din partea MNCR: F. Herțeg

Activități:

• Realizarea unui atelier de scriere cu tocul cu penița, s-au caligrafiat documente din istoria locală: Credenționalul semnat de mai mulți oameni de seamă din zonă, Protocolul luat la Sita Buzăului din 15 nov. 1918 și Declarația noastră.

• Joc distractiv: tipărirea unei fotografii cu o clasă de elevi de la Școala din Zăbrățu (cca. 1960) – participanții au încercat să identifice elevii și profesoara din fotografie.

• Prezentarea unui power-point despre MNCR și punctele muzeale aparținătoare.

Rezultate principale ale proiectului:

• Prezentarea unor documente din istoria locală a comunității în anul centenar.

• Spectacol artistic de poezie, cântece și scenete realizate de copii și tineri din Sita Buzăului, Barcani jud. Covasna și din localitatea Siriu jud. Buzău.

• Aplicarea chestionarelor privind evaluarea de impact

- 200 beneficiari direcți

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR la orga-

nizarea șezătorii în calitate de partener în perioada 2019-2020.

27. Ateliere creative Femeile din Ținutul Căciularilor cos ie

Organizatori principali – Asociația ASTRA-Despărțământul Covasna–Harghita și Muzeul Spiritualității Românești.

Manager de proiect: Alexandra Pintrijel Hagiu. Echipa de proiect din partea MNCR: F. Herțeg, C. Felea-Baubec, Laura Dănilă. Loc de desfășurare: Muzeul Spiritualității Românești din Sfântu Gheorghe. Data desfășurării: 27 ianuarie 2018.

Activități:

• Asigurarea cadrului logistic (materiale, parteneriate, comunicate de presă, unelte etc.);

• Realizarea unui atelier de scriere cu tocul cu penița și pană/un atelier de scriere pe tăblițe/un atelier de confecționat semne de carte

• Elevii au caligrafiat cu tocul cu penița

• Prezentarea evenimentelor de la 24 ianuarie 1859

• Promovarea MNCR și a tuturor obiectivelor sale.

Rezultate:

• Prezentarea importanței zilei de 24 ianuarie 1859 pentru istoria locală;

- 3 ateliere creative

- 90 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR și în anii următori la organizarea evenimentului în calitate de partener.

28. Bucuria de a fi buni români – prima etapă a Concursului Național

Organizator – Patriarhia Română *Unirea*, Biserica *Sfântul Mare Mucenic Gheorghe*

Manager de proiect: preot M. Coliban. Echipa de proiect din partea MNCR: F. Herțeg

Activități:

• Ateliere creative, poezii, desene și eseuri și expoziție de fotografie.

- Lecție deschisă despre importanța Unirii de la 24 ianuarie 1859.

- Rezultate principale ale proiectului:
- Prezentarea unor documente din istoria locală a comunității românești din Sfântu Gheorghe;

- Un spectacol artistic;
- 70 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Organizarea de MNCR a unor proiecte comune cu Biserica Ortodoxă *Sfântul Mare Mucenic Gheorghe* din Sfântu Gheorghe.

29. Proiect educațional Frumusețea portului popular românesc și secuiesc

Organizator principal: Școala Gimnazială *Romulus Cioflec*, Araci. Data desfășurării: 25 mai 2018. Echipa de proiect: din partea MNCR: Ileana Sas, C. Felea-Baubec, Laura Dănilă, Eugenia Filip. Loc de desfășurare: Casa memorială Romulus Cioflec, Araci.

Activități:

- Prezentarea elementelor portului popular;
- Realizarea unui atelier de confecționat păpuși pe linguri de lemn.

Rezultate:

- 1 atelier creativ
- 30 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR și în anii următori la organizarea evenimentului în calitate de partener.

30. Proiect cultural-educational *Povestea de Crăciun*

Organizator principal – Școala gimnazială *Romulus Cioflec* din Araci, județul Covasna. Organizator principal - Școala Gimnazială *Romulus Cioflec*, Araci. Data desfășurării: 13 decembrie 2018.

Manager de proiect: Școala Gimnazială „Romulus Cioflec” din Araci, județul Covasna. Echipa de proiect din partea MNCR: I. Sas. Loc de desfășurare: Școala gimnazială „Romulus Cioflec” din Araci, județul Covasna.

Activități:

- Realizarea unui atelier de confecționat decorațiuni de Crăciun
- Promovarea MNCR și a patrimoniului acestuia.

Rezultate:

- 1 atelier creativ
- 50 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR și în anii următori la organizarea evenimentului în calitate de partener.

31. Cercul metodic al educatorilor din zona Sfântu Gheorghe

Organizator principal – Inspectoratul Școlar județean Covasna. Data desfășurării: 20 martie 2018. Loc de desfășurare: Grădinița cu program prelungit *Gulliver*. Echipa de proiect: din partea MNCR: Cristina Felea-Baubec, Florin Herțeg.

Activități:

- Prezentare power-point cu oferta educațională a MNCR;
- Realizarea unui atelier de scriere cu tocul/pana

Rezultate:

- Prezentarea power-point;
- 1 atelier creativ;
- 30 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR și în anii următori la organizarea evenimentului în calitate de partener.

32. Șezătoare Dialog între generații, ediția I

Organizator: Primăria Sita Buzăului și Parohia Ortodoxă Ciurnic. Loc de desfășurare: Căminul cultural din Ciurnic, comuna Sita Buzăului, jud. Covasna. 16 februarie 2018. Echipa de proiect din partea MNCR: F. Herțeg

Activități:

- Realizarea unui atelier de scriere cu tocul cu penița. Participanții au caligrafiat cu tocul cu penița documente din

istoria locală și diferite citate cu caracter educativ.

- Jocuri distractive: s-a printat o fotografie cu o clasă din anul 1974 de la Școala din cătunul Merișor. Participanții la eveniment au încercat să recunoască elevii și profesoara din fotografie.

Rezultate principale ale proiectului:

- Prezentarea unor documente din istoria locală a comunității în anul centenar.

- Recital de poezie, cântece și scenete realizate de copii și tinerii din satul Ciurmernic.

- Aplicarea chestionarelor privind evaluarea de impact

- 130 beneficiari direcți.

Perspective de valorificare pe termen mediu: Participarea MNCR la organizarea șezătorii în anii 2019-2020.

33. Zilele Andrei Șaguna

Eveniment cultural-literar tradițional organizat de Despărțământul ASTRA Covasna-Harghita. În cadrul acestui eveniment s-a organizat lansarea revistei de literatură *"Caietele de la Araci"*, publicație a MNCR, anul VI, nr. 1(9), iunie 2018 (număr dedicat evenimentului național al Centenarului Marii Uniri, în mod special Unirii Basarabiei cu România, la care a participat și scriitorul Romulus Cioflec), *"La umbra nucului bătrân"* la Casa memorială "Romulus Cioflec" din Araci, în data de 10 iulie 2018. **Manager de proiect:** L. Cornea. Echipa de proiect: C. Felea-Baubec, F. Herțeg.

Participanții au vizitat Casa memorială *Romulus Cioflec* din Araci, au urmărit prezentarea *Romulus Cioflec și Unirea Basarabiei cu România* și apoi s-a lansat nr. 9 al revistei *Caietele de la Araci* de prof. dr. Luminița Cornea și Prof. dr. Nicolae Scurtu. 30 beneficiari direcți.

E. Participarea salariaților instituției la manifestări științifice

1. Ana Dobreanu, Zilelele Andrei Șaguna, ediția a XXVI-a, 19 iunie – 7 iulie 2018, "Noi cercetări privind istoria românilor din sud-estul Transilvaniei" în cadrul Colocviului național al Grupului de cercetare „I.I. Russu” pentru studiul sud-estului Transilvaniei, ediția a X-a, cu comunicarea Proiectele Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni dedicate Centenarului Marii Uniri
2. Ana Dobreanu, *Personalități harghite-ne și covăsnene ale Marii Uniri*, Sesiunii Naționale de Comunicări Științifice României din sud-estul Transilvaniei. Istorie.Cultură. Civilizație, ediția XXIV, Covasna, 4-5.10.2018.
3. Ana Dobreanu, *Rețeaua școlară și situația școlilor profesionale românești din Trei Scaune la începutul secolului al XX-lea*, Simpozionului „Contribuția învățământului confesional românesc din Transilvania la Marea Unire”, Sf. Gheorghe, 23.10.2018
4. Ana Dobreanu, Herțeg Florin, *Expozițiile tematice realizate de MNCR dedicate Marii Uniri*, Sesiunea Științifică a MNCR., ediția a XV-a, Sf. Gheorghe 26 noiembrie 2018.
5. Bordi Zsigmond Lóránd, Dan-Lucian Buzea, *Situri arheologice și alte descoperiri postromane (cultura Sântana de Mureș-Černjeachov) din județul Covasna*. Sesiunea Anuală Internațională de Comunicări Științifice, Muzeul Țării Făgărașului "Vasile Literat", 05-07 septembrie 2018.
6. Dan Buzea „Havarea și extragerea sării cu ajutorul troacelor de lemn. Experimente arheologice de la Băile Figa 2017-2018” - Proiectul "Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic al României" (CNCS-UEFISCDI, PN-III-P4-

- ID-PCE-2016-0759), Sesiunea de comunicări științifice "Milenii tezaurizate - Creație și spiritualitate", Ediția XVIII-a, Muzeul Județean Buzău, 25-26 octombrie 2018.
7. Valeriu Kavruk, Oana Toda, Dan Ștefan, Maria-Magdalena Ștefan, Dan Lucian Buzea (2018) - *Noi cercetări non-invasive în situri cu urme de exploatare a sării în Transilvania*. Prezentată la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice. Ed. 52, Cluj-Napoca, 15-17 noiembrie 2018.
 8. Dan Ștefan, Maria-Magdalena Ștefan, Bogdan Ciupercă, Dan Buzea (2018) - *Noi cercetări arheologice pe Drumul Tătarului*. Prezentată la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice. Ed. 52, Cluj-Napoca, 15-17 noiembrie 2018.
 9. Dan Buzea, *Joc și sport – tradiție și competiție*. Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, 26-27 noiembrie 2018, Ediția a XV-a, Sfântu Gheorghe.
 10. Dan Buzea: *Evidența și clasarea patrimoniului MNCR în 2018*. Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, 26-27 noiembrie 2018, Ediția a XV-a, Sfântu Gheorghe.
 11. Valerii Kavruk, Marius Alexianu, Dan Buzea, Magdalena Ștefan, Dan Ștefan - Proiectul "*Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic al României*" (CNCS-UEFIS-CDI, PN-III-P4-ID-PCE-2016-0759), Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, 26-27 noiembrie 2018, Ediția a XV-a, Sfântu Gheorghe.
 12. Alexandru Popa, Seminar, „Managementul siturilor UNESCO din Romania între realitate și necesitate”, București, 30-31 martie 2018, organizat de Universitatea București în parteneriat cu Institutul de Arheologie a Academiei Române, filiala Iași.
 13. Alexandru Popa, Seminar „Planul de management al siturilor înscrise în lista patrimoniului mondial”, Cisnădioara, 12-14 iulie 2018, organizat Institutul de Arheologie a Academiei Române, filiala Iași în parteneriat cu Consistoriului Superior Evanghelic din Sibiu și Institutul Național al Patrimoniului.
 14. Eugen S. TEODOR, Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN - Oportunități de cercetare a istoriei militare române într-un nou proiect de arheologie montană: HiLands. Prezentată la Colocviul "*Limes Forum VII*" organizat de Ministerului Culturii și Identității Naționale și Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, Zalău, 7-8 Decembrie 2018.
 15. Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN - Noi cercetări privind civilizația dacică din sud-estul Transilvaniei. Prezentată la *Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni*, Sfântu Gheorghe, Noiembrie 2018.
 16. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN - Proiectul "*Peisaje ascunse: explorarea prin teledetecție și LIDAR a drumurilor, granițelor și câmpurilor de luptă din Carpații de Curbură*". Prezentată la *Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni*, Sfântu Gheorghe, Noiembrie 2018.
 17. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN - Marile bătălii ale Primului Război Mondial în trecătorile Carpaților de Curbură - teledetecție și arheologie. Prezentată la *Sesiunea Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni*, Sfântu Gheorghe, Noiembrie 2018.
 18. Valeriu SÎRBU, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN, Alexandra TEODOR, Valentina CETEAN, Alexandru HALBAC, Călin ȘUTEU, Oana ABĂLARU - Un nou proiect de cercetare al IAB - Explorarea interdisciplinară a peisajelor tumulare ale anticei Kallatida. Prezentată la *Sesiunea anuală a Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” - „Metodă, teorie și practică în arheologia contemporană”* 28-30 martie București

19. Valeriu SÎRBU, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN - Repere cronologice pentru Hallstatt-ul D (sec. VI-V a. Chr.) la Dunărea de Jos din siturile de pe Valea Celicului. Prezentată la Sesiunea „Schimbare sau continuitate? Civilizații de la sfârșitul mileniului II și prima jumătate a mileniului I a.Chr. în spațiul carpațo-balcanic”; 25-27 mai 2018, Centrul de Cercetări Pre- și Protoistorice de la Celic Dere (jud. Tulcea, România)
20. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN - Arheologia câmpurilor de bătălie și a rutelor de comunicație în Carpații de Curbură - Noi cercetări pe Drumul Tătarului. Prezentată la Sesiunea de comunicări științifice „Milenii Tezaurizate. Creație și Spiritualitate” ediția a XVIII-a, Buzău.
21. Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN - Digitizarea peisajelor arheologice între cercetare, conservare și valorificare muzeală. Prezentată la Conferința și dezbaterile „Patrimoniu digital”, 8 noiembrie 2018, București, Institutul Național al Patrimoniului
22. Valeriu SÎRBU, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN, Alexandra TEODOR, Valentina CETEAN, Alexandru HALBAC, Călin ȘUTEU, Mihai IONESCU, Robert Constantin - Cercetări arheologice interdisciplinare la Movila Documaci (Mangalia) complex funerar monumental din perioada elenistică timpurie. Prezentată la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice. Ed. 52, Cluj-Napoca, 15-17 noiembrie
23. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Bogdan Ciupercă, Dan Buzea - Noi cercetări arheologice pe Drumul Tătarului. Prezentată la Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice. Ed. 52, Cluj-Napoca, 15-17 noiembrie 2018.
24. Herțeg Florin, *Medicul Pompiliu Nistor participant activ la Marea Unire*. Sesiunea de Comunicări Științifice „Românii din sud estul Transilvaniei, Istorie Culturală Civilizație, ediția XXIV”, Covasna, 04-05.10.2018.
25. Herțeg Florin, *Prima Școală Românească între trecut și prezent*, Simpozionul „Contribuția învățământului confesional românesc din Transilvania la Marea Unire”, Sf. Gheorghe, 23.10.2018.
26. Herțeg Florin, *Prima școală românească între trecut, prezent, viitor*, Sesiunea Științifică a MNCR., ediția a XV-a, Sf. Gheorghe 26 noiembrie 2018.
27. Valerii Kavruk, Date noi privind exploatarea preistorică a sării în Transilvania (Proiectul „Etnoarheologia sării în spațiul intracarpatic al României” – EthnosalRo3, contract finanțare nr.151/2017), Sesiunea de comunicări științifice „Milenii tezaurizate - Creație și spiritualitate”, Ediția XVIII-a, Muzeul Județean Buzău, 25-26 octombrie 2018.
28. Dan Ștefan, Maria Magdalena Ștefan, Valerii Kavruk, Dan Buzea (2018) - *Geophysical exploration and landscape studies of the Bronze Age burial mounds on the salt routes in Southeastern Transylvania*. Presented at the 18th Congress of UISPP (Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques), 4-9 Iunie 2018, Paris
29. Valeriu SÎRBU, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN, Anișoara SION, Alexandra TEODOR, Mihai IONESCU, Valentina CETEAN - At the crossroad of cultures - an early Hellenistic chamber tomb with paintings on the Western Black Sea. Presented at the 18th Congress of UISPP (Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques), 4-9 Iunie 2018, Paris
30. Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN - Connected peripheries - North Danubian Thrace in the 4th-3rd centuries BC. Exploring settlement patterns in the environs of the princely grave from Peretu. Presented at the *International Conference on Between the*

- Aegean and the Danube - Thracians, Greeks and Celts in the Balkans* - Sofia, 19-22 September 2018
31. Alexandru Popa, Dan Buzea, Andrea Chiricescu - Deplasare în Polonia (perioada 20-29 mai 2018) activitate de documentare de bibliotecă și întâlniri de lucru cu colegi de la *Uniwersytet Rzeszowski*, în special cu cei de la *Institut Archeologii* din cadrul aceleiași universități. Tematicile principale de documentare au fost legate de metodele prospecțiunilor arheometrice, sedimentologie, magnetometrie, investigații geochimice asupra ceramicii, precum și integrarea cumulativă a tuturor datelor achiziționate. Cercetarea și documentarea s-a desfășurat conform etapei I din proiectul de cercetare - *Sud-estul Transilvaniei în perioada romană târzie: identități, interacțiune și integrare după părăsirea Daciei romane* (Contractul de finanțare nr. PN-III-P4-ID-PCE-2016-0352).
 32. Alexandru Popa, Seminar „*Frontiers of the Roman Empire - Europe. Consultation Meeting Cluj – Romania*”, 24th of April 2018, National Institute of History George Barițiu, Cluj-Napoca.
 33. Alexandru Popa, Conferința Internațională “THE WORLD HERITAGE SITE FROM ROMANIA. PAST FOR THE FUTURE AND FUTURE FOR THE PAST: PRESERVATION AND PROMOTION OF THE WORLD HERITAGE SITES”, Sighișoara, 10-14 oct. 2018.
 34. Valerii Kavruk, The 24th European Association of Archaeologists Annual Meeting, 5-8 September 2018, Barcelona. *Towards the safeguarding of the saltscapes in Transylvania and Maramureș*
 35. Valerii Kavruk, Svetlana Ivanova, Marius-Tiberiu Alexianu, 24th European Association of Archaeologists Annual Meeting, 5-8 September 2018, Barcelona: *The North Pontic saltscapes*.
 36. Valerii Kavruk, The 3rd International Congress on the Anthropology of Salt, 12-15 September 2018, Gesaltza Añana/Salinas de Añana, Spain *Reconstructing the “trough technique” of the Bronze Age salt production in the Inner-Carpathian Romania and Ukraine*.
 37. Viorica Vasilache, Valerii Kavruk, Felix-Adrian Tencariu. The 3rd International Congress on the Anthropology of Salt, 12-15 September 2018, Gesaltza Añana/Salinas de Añana, Spain., *Bronze age pottery in the Băile Figa salt production site (Romania)*
 38. Valerii Kavruk, Marius Alexianu, Roxana Curcă, Ștefan Caliniuc, International Conference Past for the Future, Future for the Past: Preservation and Promotion of World Heritage, 10-14 October 2018, Sighișoara, Romania: The archaeological heritage of salt in Romania. Towards World Heritage inclusion.
 39. Luminița Cornea, Simpozionul Internațional „Centenarul Marii Uniri a românilor: istorie și perspective”, Iași și Chișinău. Prezentarea lucrării „Pe urmele Basarabiei” – o incursiune în ambianța basarabeană a anilor 1917-1918. Perioada: 09-13 mai 2018.

F. Lucrări publicate de salariații instituției:

1. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN (2018) - Remote sensing and mountain archaeology in the Curvature Carpathians. The fortifications around Crai Summit /Teledetecție și arheologie montană în Carpații de Curbură. Fortificațiile de la Vârful lui Crai, *Istros*, 24 /ERIH PLUS, CEEOL.
2. Dan ȘTEFAN, Bogdan CIUPERCĂ (2018) - Salt control and distribution in the southern part of Eastern Carpathians. A story of a lost dacian hillfort, in: M. Alexianu, R.-G. Curcă, O. Weller, A. Dumas (eds.), *Mirrors of Salt. Proceedings of the First International Congress on the Anthropology of Salt*, 20-24 August 2015, "Al. I. Cuza" University, Iași, Romania, Archaeopress, Oxford, 2018, ISBN 978-1-78491-456-1 (print), 978-1-78491-457-8.
3. Valeriu SÎRBU, Dan ȘTEFAN, Tomasz BOCHNAK, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Gabriel JUGĂNARU (2018) - Edirlen, an enigmatic fortress in Northern Dobruja (Tulcea county, Romania), în: Aurel ZANOCI, Mihai BĂȚ, Sorin AILIN-CĂI, Alexandra Țârlea (eds.) *Interdisciplinary research in Iron Age sites from the Tisa-Dniester area*, Editura MEGA, Cluj-Napoca, p. 120-144.
4. Catălin LAZĂR, Adrian BĂLĂȘESCU, Ionela CRĂCIUNESCU, Cristina COVĂTARU, Mihaela DANU, Adelina DARIE, Mădălina DIMACHE, Ovidiu FRUJINA, Mihaela GOLEA, Constantin HAITĂ, Theodor IGNAT, Bogdan MANEA, Monica MĂRGĂRIT, Vasile OPRIȘ, Valentin RADU, Tiberiu SAVA, Gabriela SAVA, Dan ȘTEFAN, Gabriel VASILE (2018) - Gumelnița: Then and Now. The research results of the 2017 fieldwork, *Studii de Preistorie*, 14.
5. Bordi Zsigmond Lóránd, Dan-Lucian Buzea, Situri arheologice și alte descoperiri postromane (cultura Sântana de Mureș-Černjachov) din județul Covasna, *Revista Muzeului Țării Făgărașului "Vasile Literat"* – 2018.
6. Bordi Zsigmond Lóránd, Dan-Lucian Buzea, Andrea Chiricescu, Post-Roman discoveries of Sântana de Mureș-Černjachov culture type in Covasna County, *Revista Angustia*, 2018, Sf. Gheorghe.
7. Liviu MARTA, Ioan BEJINARIU, Valerii Kavruk, Radu ZĂGREANU. *Drumul Sării*. Catalog de expoziție. Satu Mare 2018.
8. Dan ȘTEFAN, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Valentina Cetean, Alexandru Halbac (2018) - Raport cercetări interdisciplinare Mangalia, jud. Constanța, punct Movila Documaci, în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România - Campania 2017*, București 2018.
9. Valeriu SÎRBU, Maria-Magdalena ȘTEFAN, Dan ȘTEFAN, Alexandra TEODOR, Anișoara SION, Valentina Cetean, Mihai IONESCU, Constantin ROBERT, Alexandru Halbac (2018) - Mangalia, jud. Constanța, punct Movila Documaci, în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România - Campania 2017*, București.
10. Dan ȘTEFAN (2018) - Raport asupra investigațiilor geofizice la Palatul guvernatorului consular al celor trei Dacii, Alba Iulia, jud. Alba, punct Str. Munteniei 15-17, în *Cronica Cercetărilor Arheologice din România - Campania 2017*, București.

În anul 2018 față de 2017, numărul beneficiarilor muzeului (directi + indirecti) s-a dublat – de la 27336 la 58722 (o creștere cu 114.81%). Din acestea, numărul beneficiarilor directi a crescut de la 9081 la 18.492, o creștere cu 103.63% (numărul de beneficiari directi în anul 2015 a fost 5.526, iar în anul 2016 – 6.378). Numărul beneficiarilor indirecti a crescut de la 18255 la 40230 (o

creștere de 120.37%). În anul 2018 instituția a organizat mai multe *activități în afara spațiilor muzeului* – în școli, grădinițe, cămine culturale ș.a. Această măsură a sporit în mod considerabil numărul beneficiarilor. Alt factor care a contribuit în mod esențial la creșterea numărului beneficiarului au fost proiectele din Programul Național CENTENAR. Acestea din urmă au atras 4859 beneficiari direcți. Totodată, pentru a spori numărul beneficiarilor, MNCR a făcut eforturi pentru a le înlesni participarea la un număr mare de activități cu caracter sportiv (la care MNCR de multe ori este și co-organizator), ajungând astfel să atingă un număr important de beneficiari indirecti (de exemplu, spectatorii evenimentelor sportive în cadrul cărora echipele MNCR au fost aproape mereu în finale). În cadrul unor astfel de acțiuni, MNCR a contribuit la premiarea participanților la aceste evenimente, prin oferirea de suveniruri muzeale și bilete de intrare gratuite la muzeu. În județul Covasna, dar cu precădere în Municipiul Sf. Gheorghe, activitățile sportive sunt foarte apreciate de public, atrăgând un număr mare de spectatori și participanți.

Activitatea instituției este în permanență orientată către *toate categoriile de beneficiari*, iar în acest sens muzeul a organizat, în spațiile proprii și mai ales în cele ale partenerilor, numeroase acțiuni culturale: expoziții temporare, serate culturale, ate-

liere, lecții deschise și a creat produse culturale de interes pentru public. Muzeul cultivă bune relații cu publicul, indiferent de naționalitate, rasă, religie, statut social sau orientare politică.

Instituția a acordat importanța deosebită *educației muzeale* adresată în mod preponderent *copiilor, adolescenților și tinerilor*.

O serie de proiecte educaționale sunt adresate *categoriilor de public defavorizate*: persoanelor cu dizabilități, copii instituționalizați, romi. Totodată, instituția se implică în mod co-participativ în evenimente culturale și sportive de mare vizibilitate.

O categorie de beneficiari ai muzeului, redusă ca număr, însă generatoare de expertiză superioară, dezvoltare și prestigiu, sunt persoane din *mediul academic și universitar*, care beneficiază de programe și proiecte de cercetare derulate de muzeu.

Publicul este ținta tuturor proiectelor muzeului, inclusiv și celor de *cercetare* care, doar la prima vedere, nu prezintă interes pentru publicul larg. În acest sens, MNCR se implică numai în acele proiecte de cercetare care sunt relevante pentru public. Totodată, muzeul caută și de cele mai multe ori reușește, pe de o parte să implice cele mai diverse categorii de public în proiectele sale de cercetare, în funcție de nivelul lor de pregătire, iar pe de altă parte, pune un accent deosebit pe *expunerea publică accesibilă și interactivă*, prin cele mai diverse modalități, a rezultatelor cercetărilor efectuate sub egida sa.